

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Dokument z posiedzenia

A7-0057/2010

23.3.2010

SPRAWOZDANIE

w sprawie białej księgi Komisji zatytułowanej „Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania”
(2009/2152 (INI))

Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego
i Bezpieczeństwa Żywności

Sprawozdawca: Vittorio Prodi

RR\810193PL.doc

PE430.965v02-00

PL

Zjednoczona w różnorodności

PL

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO Error! Bookmark not defined.	
UZASADNIENIE ..... Error! Bookmark not defined.	
OPINIA KOMISJI PRZEMYSŁU, BADAŃ NAUKOWYCH I ENERGII.. Error! Bookmark not defined.	
OPINIA KOMISJI TRANSPORTU I TURYSTYKI..... Error! Bookmark not defined.	
OPINIA KOMISJI ROZWOJU REGIONALNEGO ..... Error! Bookmark not defined.	
OPINIA KOMISJI RYBOŁÓWSTWA..... Error! Bookmark not defined.	
OPINIA KOMISJI PRAWNEJ..... Error! Bookmark not defined.	
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI Error! Bookmark not defined.	

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie białej księgi Komisji zatytułowanej „Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania” (2009/2152 (INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając białą księgę Komisji zatytułowaną „Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania” (COM(2009)0147),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 kwietnia 2008 r. w sprawie adaptacji do zmian klimatycznych w Europie – wariantów działań na szczeblu UE¹,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 lutego 2009 r. zatytułowaną „2050: przyszłość zaczyna się dziś – zalecenia dla przyszłej zintegrowanej polityki ochrony klimatu UE”²,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 września 2009 r. w sprawie pożarów lasów w lecie 2009 r.³,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie strategii UE na kopenhaską konferencję w sprawie zmian klimatu (COP 15)⁴,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 lutego 2010 r. w sprawie wyników konferencji kopenhaskiej w sprawie zmian klimatu (COP 15)⁵,
- uwzględniając Ramową konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC), protokół z Kioto do tej konwencji oraz wyniki XV konferencji stron UNFCCC (COP 15), która odbyła się w Kopenhadze⁶,
- uwzględniając dyrektywę 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. zmieniającą dyrektywę 2003/87/WE w celu usprawnienia i rozszerzenia wspólnotowego systemu handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych⁷,
- uwzględniając art. 48 ust. 5 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności oraz opinie Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii, Komisji Transportu i Turystyki oraz Komisji Rozwoju Regionalnego i Komisji Rybołówstwa (A7-0057/2010),

---

¹ Dz.U. C 247 E z 15.10.2009, s. 41.

² Teksty przyjęte, P6_TA(2009)0042.

³ Teksty przyjęte, P7_TA (2009)0013.

⁴ Teksty przyjęte, P7_TA (2009)0089.

⁵ Teksty przyjęte, P7_TA (2010)0019.

⁶ Projekt decyzji UNFCCC -/CP.15, porozumienie kopenhaskie, FCCC/CP/2009/L.7.

⁷ Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 63.

- A. mając na uwadze, że globalne ocieplenie oraz zmiany klimatyczne są uznawane za bardzo poważne zagrożenia,
- B. mając na uwadze, że zmiany klimatu będą miały niebagatelne negatywne skutki dla środowiska naturalnego, gospodarki i społeczeństwa,
- C. mając na uwadze, że nawet jeśli państwa na świecie zdołają ograniczyć i zmniejszyć emisje gazów cieplarnianych, to w dalszym ciągu uporanie się z nieuniknionymi skutkami wciąż wymagałoby znacznych wysiłków w zakresie dostosowania,
- D. mając na uwadze, że nawet osiągnięcie celu polegającego na zatrzymaniu globalnego ocieplenia na poziomie +2°C nadal oznaczałoby ocieplenie w Europie charakteryzujące się ekstremalnymi regionalnymi zmianami klimatu, a także mając na uwadze, że realizacja przyrzeczeń zgłaszanych obecnie do UNFCCC przyczyniłaby się do ocieplenia rzędu +3.5 do +4°C,
- E. mając na uwadze, że zmiany klimatyczne osiągną regionów europejskich w różnoraki sposób, w różnym stopniu i w różnym czasie;
- F. mając na uwadze, że – jak wskazała Komisja w białej księdze – dostosowanie do zmian klimatu wymagać będzie solidarności państw członkowskich UE z regionami znajdującymi się w najtrudniejszej sytuacji i najbardziej dotkniętymi zmianami klimatu,
- G. mając na uwadze, że Europa Południowa oraz basen Morza Śródziemnego to dwa szczególnie podatne na zagrożenia obszary Europy, które już w tej chwili borykają się z niedoborem wody, suszami i pożarami lasów, a także mając na uwadze, że według niedawnych badań w Europie Południowej do 2080 r. nastąpi spadek wydajności plonów o 25%⁸,
- H. mając na uwadze, że według Europejskiego Towarzystwa Badań nad Chorobami Układu Oddechowego każdy wzrost temperatury o jeden stopień Celsjusza powyżej progu określonego dla danego miasta pociąga za sobą wzrost śmiertelności osób cierpiących na problemy oddechowe o 6%,
- I. mając na uwadze znaczenie rozdziału białej księgi zatytułowanego „Wymiar zewnętrzny i bieżące prace prowadzone w ramach UNFCCC” oraz fakt, że UE powinna mówić jednym głosem, by ponownie przejąć rolę lidera w walce ze zmianami klimatu, przyczyniając się do powstania nowej „dyplomacji klimatycznej”, zgodnie z rezolucją Parlamentu Europejskiego z dnia 10 lutego 2010 r. w sprawie wyników konferencji kopenhaskiej;
- J. mając na uwadze, że wpływ zmian klimatu na gospodarkę, społeczeństwo i szeroko pojmowane środowisko będzie najbardziej odczuwalny pośrednio poprzez niszczenie funkcji ekosystemu zasadniczych dla zdrowia ludzi, a także mając na

---

⁸ Wspólne Centrum Badawcze – Instytut Perspektywicznych Studiów Technologicznych: „Wpływ zmian klimatu na rolnictwo w Europie. projekt PESETA – badania w dziedzinie rolnictwa” EUR 24107 EN, 2009.

uwadze, że wynika stąd potrzeba uznania ochrony ekosystemów za podstawę strategii dostosowawczej UE;

- K. mając na uwadze, że rosnące średnie temperatury prowadzą do zmniejszenia zapotrzebowania na ropę i gaz do celów grzewczych, lecz jednocześnie rośnie liczba dni, kiedy potrzebne jest chłodzenie, co prowadzi do większego zapotrzebowania na energię elektryczną,
- L. mając na uwadze, że obowiązujące prawodawstwo europejskie bezpośrednio dotyczące kwestii ochrony środowiska powinno zapewniać spójne podstawy służące zwiększeniu zdolności UE do radzenia sobie ze skutkami zmian klimatu,
- M. mając na uwadze, że działania podjęte na szczeblu europejskim powinny określać i spełniać najwyższe standardy pod względem ochrony środowiska, zarówno w krótkiej, jak i długiej perspektywie (obejmując adaptację do zmian klimatu),
  1. z zadowoleniem przyjmuje wspomnianą wyżej białą księgę;
  2. zgadza się z celem proponowanych ram adaptacyjnych UE, tzn. z poprawieniem odporności UE w kontekście zwalczania wpływu zmian klimatycznych;
  3. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że biała księga kładzie nacisk na zwiększenie odporności wszystkich ekosystemów jako na główny sposób obrony przed najbardziej skrajnymi skutkami zmian klimatu; ponadto podkreśla, że naturalne ekosystemy to największe na Ziemi pochłaniacze dwutlenku węgla, wiążące 50% rocznych światowych emisji gazów cieplarnianych i przyczyniające się zarówno do łagodzenia skutków zmian klimatu, jak i do dostosowania do nich;
  4. podkreśla znaczenie ustanowienia krajowych planów dostosowawczych w oparciu o wspólne ramy europejskie, umożliwiające państwom członkowskim planowanie działań dostosowawczych i informowanie o nich; uważa, że plany takie powinny zawierać mapy ryzyka i zagrożeń obejmujące infrastrukturę i instalacje, które w przypadku niekorzystnych warunków pogodowych mogą stanowić zagrożenie dla środowiska naturalnego lub zdrowia publicznego; wzywa do udostępnienia takich informacji opinii publicznej i pozostałym państwom członkowskim;
  5. podkreśla znaczenie włączenia kwestii adaptacji we wszystkie dziedziny polityki UE, zwłaszcza we wspólną politykę rolną i wspólną politykę rybołówstwa oraz w politykę spójności, a także w przepisy dotyczące oceny wpływu na środowisko, pozwoleń na budowę i norm obowiązujących w budownictwie (oraz zapewnienia ich spójności dzięki przekrojowemu podejściu międzysektorowemu opartemu na odporności ekosystemów);
  6. podkreśla, że główne obszary działania wskazane w białej księdze należy traktować priorytetowo zgodnie z ramami czasowymi, w których spodziewane jest wystąpienie w Europie różnego rodzaju konsekwencji, by skuteczniej ukierunkować dostępne zasoby;

Rozwijanie podstaw wiedzy

7. podziela pogląd Komisji, że potrzeba więcej wiedzy na temat wpływu zmian klimatu, tak żeby informacje uzyskane w wyniku badań mogły być rozprzestrzeniane na możliwie największą skalę, i w związku z tym aby można było rozwijać stosowne środki dostosowawcze;
8. wzywa Komisję do rozwoju podstaw wiedzy na temat skutków zmian klimatycznych nie tylko w odniesieniu do Unii Europejskiej, lecz również przekazania tej wiedzy krajom rozwijającym się i przechodzącym transformację gospodarczą, aby również tam reagować odpowiednio na zmiany klimatu i móc skutecznie wykorzystywać środki finansowe przeznaczone na ochronę klimatu;
9. podkreśla, że należy wzmocnić wysiłki badawcze w ramach obecnego siódmego programu ramowego oraz przyszłych badawczych programów ramowych w celu zaradzenia problemowi istniejących luk w wiedzy w odniesieniu do zagrożeń (przeszłe i prawdopodobne przyszłe klęski będące wynikiem warunków pogodowych) i innych istotnych czynników, np. rozwoju społeczno-gospodarczego (obecny i przyszły rozkład geograficzny zagrożonych zasobów) w określonych miejscach i okresach, oraz opracowania sposobów i technik oceny kosztów i korzyści środków dostosowywania do wpływu zmian klimatycznych i ich wkładu w zmniejszanie narażenia lub podatności na zagrożenia klimatyczne, oraz że priorytetem powinno być podejmowanie wysiłków badawczych i finansowanie rozwoju technologii w krajach narażonych na wysokie koszty wdrażania polityki adaptacyjnej;
10. uważa, że wskaźniki podatności należy opracować w trybie pilnym ze względu na różnorodność scenariuszy klimatycznych na terytorium Wspólnoty, i podkreśla potrzebę dalszej analizy odpowiedniego modelowania na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, jak również potrzebę zdefiniowania zdolności adaptacyjnych na całym terytorium UE; w związku z tym wzywa Europejską Agencję Środowiska do przedstawienia sprawozdań zawierających analizę zagrożeń, jakie zmiany klimatu niosą ze sobą dla najbardziej podatnych na nie regionów w Europie, wskazanie potrzeb, uwarunkowań, ram czasowych, szans, szczebli politycznych i możliwości dostosowania, by w oparciu o nie sporządzić wytyczne na temat praktyk dostosowawczych i wesprzeć zainteresowane strony na szczeblu regionalnym i lokalnym w opracowywaniu solidnych strategii dostosowawczych;
11. przypomina jednak, że niepewność co do skutków stanowi integralną część problemu zmian klimatycznych oraz że decyzje w tym zakresie będzie trzeba czasem podejmować nie czekając na potwierdzenie naukowe, zgodnie z podejściem ostrożnościowym;
12. jest zdania, że konieczne jest przeznaczenie funduszy na badania w zakresie klimatu, co może być skuteczniej realizowane na poziomie europejskim i będzie stanowić solidną podstawę opracowywania strategii politycznych na rzecz dostosowania do zmiany klimatu;
13. zachęca Komisję do zapewnienia wszystkim publicznym i prywatnym

zainteresowanym stronom łatwego dostępu do szczegółowych danych (w tym metadanych opisujących metodologię zbiorów danych); uważa, że dane na temat zmian klimatu należy uznać za dobro publiczne i w związku z tym, zgodnie z art. 14 dyrektywy INSPIRE, udostępnić je nieodpłatnie lub za opłatą pokrywającą koszty utrzymania baz danych i odpowiednich usług;

14. podkreśla konieczność połączenia lokalnych i regionalnych inicjatyw dostosowawczych w zakresie zmian klimatycznych oraz ogólnoeuropejskiej wymiany doświadczeń; podkreśla, że przekazywanie rozwiązań w zakresie najlepszych praktyk może zapewnić wartość dodaną dla strategii UE;
15. podkreśla słuszność metod badań udziałowych, do których zachęca program „Nauka w społeczeństwie” w ramach siódmego programu ramowego UE, umożliwiając wspólne poszerzanie wiedzy z udziałem wspólnot i władz lokalnych dla określenia najlepszych strategii adaptacyjnych na szczeblu regionalnym i lokalnym oraz dla zapewnienia lepszego rozpowszechniania wiedzy;
16. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę białej księgi dotyczącą wprowadzenia mechanizmu wymiany informacji; chciałby, aby mechanizm ten stał się operacyjny do 2011 r., podobnie jak dopracowanie wzorów instrumentów przewidywania;
17. przyjmuje pogląd, że Komisja powinna zapewnić, aby system wymiany informacji rozwinął się, tworząc portal, na którym znajdują się inne istniejące systemy, takie jak Wspólny Europejski System Informacji o Środowisku (SEIS) oraz Globalny Monitoring Środowiska i Bezpieczeństwa (GMES), i powinien stanowić wartość dodaną w odniesieniu do przygotowania UE, państw członkowskich i prywatnych zainteresowanych stron do planowania, finansowania i wdrażania stosownych planów w zakresie adaptacji;
18. podkreśla znaczenie usług satelitarnych, szczególnie dla działań ratowniczych w przypadku klęsk żywiołowych; wzywa wszystkie zainteresowane strony do spowodowania, aby system GMES stał się jak najszybciej w pełni operacyjny;

Włączenie kwestii adaptacji do polityki UE w poszczególnych dziedzinach

Zasada ogólna

19. podkreśla znaczenie przyjęcia podejścia przekrojowego opartego na odporności ekosystemów, ochronie siedlisk i różnorodności biologicznej oraz na korzyściach płynących z ekosystemów, a także wagę zapewnienia synergii i spójności między środkami, które należy podjąć w ramach wszystkich odpowiednich sektorowych strategii politycznych;

Woda

20. wyraża szczególne obawy w związku ze stanem wód, które należą do podstawowych zasobów naszej planety, jako że zmiany klimatyczne będą miały zasadniczy wpływ na ilość i jakość zasobów wodnych, w szczególności wody pitnej;

21. podkreśla, że UE musi skuteczniej gospodarować swoimi zasobami wodnymi poprzez zrównoważone podejście dwutorowe polegające na zwiększaniu potencjału zasobów oraz na aktywnym ograniczaniu popytu i marnowania wody przez część mieszkańców, a także poprzez działania społeczno-gospodarcze;
22. kładzie nacisk na znaczenie adaptacji w pełni zintegrowanej z planami zarządzania wodami w dorzeczu zgodnie z wytycznymi przyjętymi w dniu 30 listopada 2009 r.;
23. podkreśla znaczenie zapewnienia aktywnego wdrażania ramowej dyrektywy wodnej (2000/60/WE)⁹ i skuteczności planów gospodarowania wodami w dorzeczu, zwłaszcza w przypadku dorzeczy transgranicznych i w regionach, gdzie deficyt wody osiągnie poziom krytyczny lub gdzie wzrasta częstotliwość powodzi;
24. podkreśla znaczenie wdrażania dyrektywy o powodziach, która zapewnia wyczerpujący mechanizm oceny i monitorowania podwyższonego ryzyka powodziowego w wyniku zmian klimatu oraz rozwijania strategii adaptacyjnych, a także korzyści, jakie może przynieść odporne środowisko i odporne ekosystemy na rzecz kontroli i zmniejszania skutków powodzi;

Rolnictwo i leśnictwo

25. podkreśla potrzebę wzmocnienia odporności ekosystemów rolniczych poprzez bardziej zrównoważone wykorzystywanie zasobów naturalnych, zwłaszcza wód i gleb, poprzez aktywne zniechęcanie do niezrównoważonych praktyk i upraw nieodpowiednich ze względu na duże zużycie wody oraz poprzez częstsze korzystanie z wewnątrzgatunkowej i międzygatunkowej różnorodności biologicznej na poziomie nasienia i ras zwierząt;
26. uważa, że wspólna polityka rolna ma do odegrania kluczową rolę w przyczynianiu się do adaptacji i że wymaga opracowania bardziej ekosystemowego podejścia do rolnictwa, chroniącego i zwiększającego wyniki ochrony różnorodności biologicznej i inne funkcje ekosystemów, w tym ochronę gleb, jakość wód powodziowych i ekologiczne przenikanie się krajobrazów oraz że wprowadzenie trwałych praktyk rolniczych przyniesie znaczące korzyści w zakresie zachowania gleb, zarządzania zasobami wody, utrzymania różnorodności biologicznej i odporności ekosystemów;
27. podkreśla, że europejskie środki na rzecz lasów powinny obejmować wymiar adaptacyjny, gdyż ekosystemy leśne zostaną poważnie dotknięte skutkami zmian klimatu i będą w większym stopniu zagrożone pożarami;
28. z zadowoleniem przyjmuje wnioski Komisji dotyczące aktualizacji strategii UE w zakresie leśnictwa; wzywa Komisję, by jak najszybciej zainicjowała debatę na temat ochrony lasów;

---

⁹ Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1.

29. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wprowadzenia środków rolno-leśnych na rzecz zalesiania krajów śródziemnomorskich, które stanowi wydajną kosztowo metodę zapewnienia podstawowych funkcji ekosystemu;
30. wyraża zaniepokojenie faktem, że w ostatnich latach w Europie wystąpiły pożary niszczące ponad 400 000 hektarów lasów rocznie; zauważa, że wobec pożarów na taką skalę, zwłaszcza w Europie Południowej, lasy nie są w stanie się regenerować, co niesie ze sobą poważne konsekwencje ekologiczne oraz skutki gospodarcze i społeczne; zauważa również, że nietypowe warunki pogodowe w 2007 r. doprowadziły do zjawiska ogromnych pożarów, które w nadchodzących latach może się powtarzać z większą częstotliwością; odnotowuje ponadto, że globalne ocieplenie będzie narastało przynajmniej w ciągu nadchodzących 30 lat, dotykając przede wszystkim określone regiony szczególnie podatne na zmiany klimatu;
31. wzywa Komisję, by we wniosku dotyczącym planu działań UE na rzecz dostosowania do zmian klimatu priorytetowo potraktowała zapobieganie suszom i pożarom lasów i walkę z nimi, ze szczególnym uwzględnieniem Europy Południowej, zgodnie z sugestią zawartą w rezolucji Parlamentu w sprawie pożarów lasów w 2009 r.¹⁰;
32. wzywa Komisję do przedstawienia zaleceń dotyczących sposobów dostosowania krajowych systemów ochrony ludności do skutków zmiany klimatu; wzywa Komisję w szczególności do podjęcia działań zmierzających do zwiększenia zasobów i potencjału europejskich rezerw taktycznych do gaszenia pożarów lasów;
33. zaleca, by Komisja ustanowiła programy badań analizujące reakcje lasów na zwiększone poziomy CO₂, podwyższoną temperaturę i suszę;
34. zaleca, by Komisja ustanowiła programy badań w celu opracowania nowych technik gospodarki leśnej w ekosystemach dotkniętych zmianami klimatu uwzględnieniem nowych okoliczności wynikających ze zmian klimatu;

Rybołówstwo

35. wzywa do rozważenia alternatywnych systemów zarządzania rybołówstwem i zmniejszenia zdolności niektórych segmentów floty europejskiej a celu wprowadzenia zrównoważonych metod rybołówstwa i akwakultury;
36. wzywa Komisję do zbadania i oceny zjawiska zielonych alg i jego wpływu na sektor rybołówstwa; zwraca się również o zbadanie, jak zjawisko zmiany prądów morskich spowodowane ociepleniem klimatu oddziałuje na przemieszczanie się niektórych gatunków morskich;
37. zdecydowanie zachęca Komisję do zadbania o wzmocnienie i wdrożenie zaleceń dotyczących zintegrowanego zarządzania strefą przybrzeżną w szerszym kontekście zintegrowanej polityki morskiej, łącząc wszystkie strategie polityczne dotyczące sektorów mających związek z morzami i oceanami;

---

¹⁰ Teksty przyjęte, P7_TA (2009)0013.

38. zaleca Komisji, aby podkreślała środki adaptacyjne oparte na odporności ekosystemów w przypadku stanowiska Unii Europejskiej w kontekście międzynarodowych negocjacji w sprawie rybołówstwa i środowiska morskiego, a w szczególności w kontekście partnerskich umów w sprawie połowów i regionalnych organizacji rybołówstwa;
39. wzywa Komisję do aktywnego udziału w tworzeniu funduszu „niebieskiego dwutlenku węgla” w kontekście UNFCCC; podkreśla, że taki fundusz powinien zbadać mechanizmy finansowe i koordynacyjne w celu ochrony ekosystemów nadmorskich i morskich oraz zarządzania nimi, a także w celu pochłaniania dwutlenku węgla przez oceany, w ramach światowej strategii na rzecz planowania dotyczącego obszarów morskich;

Gleby

40. przyjmuje pogląd, że nie tylko gleby silnie wpływają na zmiany klimatu, lecz również same zmiany klimatu mogą prowadzić do poważnej degradacji lub erozji gleby;
41. uznaje, że przyczyny i skutki degradacji gleb są przede wszystkim lokalne i regionalne i że w związku z tym należy przestrzegać zasady pomocniczości; wzywa państwa członkowskie, które nie mają ustawodawstwa dotyczącego ochrony gleb, by przyjęły spoczywającą na nich odpowiedzialność;

Strefy przybrzeżne i wyspy

42. uważa, że strefy przybrzeżne i wyspy powinny korzystać z priorytetowych środków dostosowawczych z uwagi na fakt, że są szczególnie narażone na skutki zmian klimatu, gęsto zaludnione i skupiają znaczące interesy gospodarcze;

Polityka w zakresie ochrony zdrowia i opieki społecznej

43. podkreśla, że w polityce dostosowania do zmian klimatu należy realizować ambicję przekształcenia jej w siłę napędową zrównoważonego wzrostu; zaznacza ponadto, że polityka ta może i musi również dysponować potencjałem tworzenia miejsc pracy i ochrony sprawiedliwości społecznej, przez co przyczyni się do podniesienia poziomu zatrudnienia i pomoże zwalczać ubóstwo i nierówności społeczne;
44. podkreśla, że społeczne aspekty i kwestię zatrudnienia w polityce dostosowania do zmian klimatu należy uwzględnić w strategii UE na rzecz żywienia gospodarczego;
45. zauważa, że ambitne plany dostosowawcze przyczynią się do utworzenia ekologicznych miejsc pracy w Europie, które będą pomocne w osiągnięciu gospodarki opartej na technologiach bezemisyjnych i wzywa Komisję oraz państwa członkowskie do zwiększenia wysiłków na rzecz bardziej zrównoważonego wzrostu gospodarczego w całej Europie;
46. podkreśla konieczność zapewnienia wystarczającej ochrony uboższym

społecznościom oraz grupom społecznym w związku z wysokimi kosztami wysiłków adaptacyjnych;

47. z zadowoleniem przyjmuje propozycje Komisji dotyczące opracowania wytycznych i mechanizmów kontrolnych dotyczących zdrowotnych skutków zmian klimatu do roku 2011; podkreśla rosnące ryzyko rozprzestrzeniania wektorowych chorób zakaźnych, poważne konsekwencje dla zdrowia oddechowego i potrzebę edukowania obywateli europejskich w zakresie skutecznych środków zapobiegawczych zalecanych przez Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób;
48. zauważa, że zdrowotne skutki zmian klimatu mogą w najpoważniejszym stopniu wpłynąć na społeczności o złej sytuacji materialnej, ludność najuboższą i grupy najbardziej podatne na zagrożenia, np. dzieci, osoby starsze i już cierpiące na choroby; za kwestię podstawową uważa postrzeganie środków dostosowawczych w kontekście nierówności związanych z ochroną zdrowia i zachęcanie poprzez te środki do działań wspierających wspólne korzyści w dziedzinie zdrowia;
49. podkreśla potrzebę nasilenia obecnego nadzoru i kontroli w zakresie chorób zwierząt;
50. uznaje rolę sektora ochrony zdrowia w dostosowaniu do zmian klimatu; wzywa UE do wspierania działań mających na celu ograniczenie śladu węglowego tego sektora oraz do zapewnienia odpowiedniego finansowania środków dostosowawczych w sektorze ochrony zdrowia;

Infrastruktura

51. podkreśla potrzebę dopilnowania, aby obowiązujące przepisy dotyczące wydawania pozwoleń przemysłowych i oceny oddziaływania na środowisko wymagały w przypadku każdej planowanej infrastruktury lub upoważnionej działalności przemysłowej brania w pełni pod uwagę przewidywanych przyszłych warunków klimatycznych i wynikających stąd zagrożeń, przy zachowaniu pewnej zdolności dostosowawczej; podkreśla, że w wielu przypadkach bardziej właściwe byłoby wstrzymanie się od urbanizacji wrażliwych obszarów niż uciekanie się do środków obronnych w ramach przygotowań do niekorzystnych skutków klimatycznych;
52. podkreśla potrzebę dopilnowania, aby jako część środowiskowej oceny wpływu wszystkie pomieszczenia w budynkach, pozwolenia na użytkowanie, zmiany przeznaczenia gruntów, plany urbanistyczne i planowanie przestrzenne w ogólności uwzględniały różne scenariusze adaptacyjne;
53. wzywa Komisję do jak najszybszego opracowania metodologii dla projektów infrastrukturalnych w zakresie przystosowania do warunków klimatycznych, zawierającej analizę kosztów i korzyści oraz możliwe rozwiązania alternatywne;
54. sugeruje Komisji rozważenie sposobów zachęcania do odpowiedniego planowania przestrzennego (w tym sporządzania map ryzyka i zagrożeń) wśród możliwości,

jakie zamierza zbadać w związku z przeprowadzaniem oceny wpływu zmiany klimatu w przypadku inwestycji publicznych i prywatnych;

55. zachęca Komisję do realizowania planu dotyczącego uwzględnienia wpływu zmiany klimatu na normy budowlane (np. Eurokody), aby zwiększyć odporność budynków położonych na obszarach najbardziej narażonych na ryzyko;
56. uważa, że z perspektywy mikroklimatu należy unikać dalszego prowadzenia zabudowy, która uniemożliwia spływanie wody na obszarach gęsto zaludnionych i w miastach;

Transport

57. wyraża ubolewanie, że w białej księdze nie omówiono wystarczająco sektora transportu, mimo iż stanowi on źródło 27% emisji gazów cieplarnianych i konieczne są skuteczne działania dostosowawcze;
58. podkreśla, iż sektor transportowy powinien stanowić nieodłączny element strategii europejskiej w sprawie zmian klimatu i wzywa Komisję do jak najszybszego przedstawienia europejskiego pakietu klimatyczno-transportowego;
59. za sprawę zasadniczą uważa udzielenie wsparcia przesunięciu modalnemu jako jedemu ze sposobów na zmniejszenie emisji dwutlenku węgla przez sektor transportowy;
60. podkreśla, że wszystkie środki transportu muszą stopniowo przejąć na siebie zewnętrzne koszty wdrażania polityki adaptacyjnej;
61. uważa, że skutki gospodarcze, społeczne i finansowe zastosowania niezbędnych działań dostosowawczych w sektorze transportu, podobnie jak skutki reorganizacji tego sektora (np. w wyniku przesunięć modalnych) nadal nie są w wystarczającym stopniu znane lub przewidziane; nakłania Komisję do określenia wskaźników wrażliwości i metody wymiany sprawdzonych wzorców i doświadczeń w odniesieniu do różnych elementów składowych sektora (transport kolejowy, drogowy, lotniczy i morski);
62. wzywa Komisję i państwa członkowskie do opracowania skutecznej polityki na rzecz mobilności w miastach, która poprzez rozwijanie transportu publicznego, interoperacyjności oraz wykorzystywanie „inteligentnych” systemów transportu zmniejszy zatłoczenie w ruchu drogowym i zanieczyszczenie dużych aglomeracji miejskich;
63. podkreśla ponadto, że w celu wspierania nowoczesnej i zrównoważonej polityki transportowej, konieczne będzie udzielenie w następnym okresie programowania finansowego (lata 2014-2020) odpowiedniego wsparcia finansowego priorytetowym projektom TEN w zakresie transportu kolejowego, morskiego i rzeczno;
64. podkreśla konieczność kontynuacji procesu legislacyjnego dyrektywy

o eurowinietach celem wspierania internalizacji kosztów zewnętrznych zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”, wprowadzając uczciwą konkurencję pomiędzy różnymi środkami transportu;

Energia

65. podkreśla, że zmiany klimatu wywierają poważny wpływ na zaopatrzenie w energię i popyt na energię w państwach członkowskich UE;
66. wzywa Komisję do przeprowadzenia dogłębnej analizy przyszłych scenariuszy energetycznych, z uwzględnieniem wpływu zmian klimatu na infrastrukturę i popyt na energię;
67. wzywa Komisję do zbadania, czy zmiany klimatu przyczynią się do zmiany potencjału produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych i kopalnych, oraz wskazuje w szczególności na ograniczone możliwości chłodzenia elektrociepłowni i wynikające stąd konsekwencje;
68. w związku z chłodzeniem reaktorów podkreśla szczególne zagrożenia dla bezpieczeństwa instalacji jądrowych w czasie fali upałów, który to problem może wywierać potencjalnie znaczące niekorzystne skutki środowiskowe na okoliczne wody i wpływać na bezpieczeństwo dostaw;
69. odnotowuje, że ekstremalne warunki pogodowe, jak powodzie i huragany, mogą niszczyć elektrownie, słupy wysokiego napięcia, podstacje i szafy elektryczne lub spowodować czasowe ich wyłączenie; uważa, że z tego względu potrzebne są zróżnicowane i solidne sieci elektryczne, które sprostałyby zwiększonemu zapotrzebowaniu na elastyczność sieci, oraz że w związku z tym należy wzmocnić zarówno lokalne, jak i międzynarodowe sieci wysokiego napięcia;
70. podkreśla, że wykorzystanie energii w budownictwie może się zmieniać w zależności od zmian klimatu oraz że największym wyzwaniem w tym obszarze jest zaradzenie przegrzewaniu budynków; jest zdania, że ważną rolę odegrałoby tutaj naturalne chłodzenie, chłodzenie mechaniczne i przemyślane planowanie przestrzeni.
71. jest zdania, że przy pomocy inteligentnej polityki energetycznej aktywnie promującej odnawialne źródła energii, zdecentralizowaną dostawę energii i wydajność energetyczną na swoim obszarze regiony nie tylko mogą przyczynić się do walki ze skutkami zmian klimatycznych, ale również otwierać nowe możliwości i perspektywy gospodarcze swoim obywatelom;
72. podkreśla, że środki dotyczące dostaw energii i dostępu do energii należy określać w duchu solidarności między państwami członkowskimi i że UE powinna przyczynić się do ukierunkowania światowej polityki na większą efektywność energetyczną oraz promowanie odnawialnych źródeł energii;
73. wzywa państwa członkowskie do przedłożenia do dnia 30 czerwca 2010 r. ambitnych, kompleksowych i realistycznych krajowych planów działania zgodnie

z modelami i parametrami określonymi przez UE, zauważając, że zapotrzebowanie każdego z państw członkowskich na energię ze źródeł odnawialnych musi być przede wszystkim pokryte przez produkcję krajową, podczas gdy mechanizm statystycznego transferu energii ze źródeł odnawialnych między państwami członkowskimi może być wykorzystywany jedynie we w pełni uzasadnionych przypadkach;

74. podkreśla, że natychmiastowe pierwszeństwo należy przyznać dodatkowym środkom mającym na celu wspieranie wspólnotowej strategii na rzecz osiągnięcia 20% wzrostu wydajności energetycznej do 2020 r.; uznaje również za stosowne rozważenie – w ramach oceny dotychczasowych programów działania na rzecz efektywności energetycznej – możliwości uczynienia tego celu prawnie wiążącym na poziomie wspólnotowym;

Różnorodność biologiczna;

75. biorąc pod uwagę, że program NATURA 2000 stanowi centralny filar politycznych wysiłków UE na rzecz utrzymania ekosystemów w zmieniających się warunkach klimatycznych, wzywa do aktywnego zarządzania obszarami NATURA 2000 i innymi istotnymi obszarami, przy należyтым finansowaniu ze strony UE i państw członkowskich oraz w oparciu o ścisłą współpracę i konsultacje ze społecznościami lokalnymi, a ponadto podkreśla potrzebę wprowadzenia wytycznych służących zapewnieniu łączności między obszarami przyrodniczymi; podkreśla, że jak stwierdzono w ocenie skutków Komisji (SEC(2008)2887) załączonej do komunikatu Komisji „W kierunku strategii UE w sprawie gatunków inwazyjnych”, nadal jest wiele do odkrycia w zakresie znaczenia i dróg gatunków inwazyjnych, sposobów, w jaki oddziałują one na ekosystemy oraz jak zmiany klimatu wpływają na inwazyjność biologiczną;
76. podkreśla, że odporność ekosystemów zarówno lądowych, jak i morskich zależy ostatecznie od zachowania różnorodności biologicznej;
77. podkreśla fakt, że obowiązujące przepisy prawne UE, takie jak ramowa dyrektywa wodna¹¹ i dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej¹², mogą pomóc w rozwiązaniu kwestii odporności ekosystemów w Europie, pod warunkiem że plany gospodarowania będą uwzględniać podejście ekosystemowe; wzywa Komisję i państwa członkowskie do nadania realizacji tych strategii najwyższej rangi;
78. podkreśla znaczenie badania zjawiska inwazji na europejskie ekosystemy gatunków obcych (np. tropikalnych gatunków morskich w Morzu Śródziemnym) i opracowania odpowiednich strategii politycznych zmierzających do przeciwdziałania temu zjawisku;

---

¹¹ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1), zmieniona ostatnio dyrektywą 2008/32/WE (Dz.U. L 81 z 20.3.2008, s. 60).

¹² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiająca ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej), Dz.U. L 164 z 25.6.2008, s. 19.

Obszary miejskie

79. podkreśla fakt, że na obszarach miejskich w Europie żyje blisko 75% populacji i że zmiana klimatu jest jednym z dodatkowych czynników, który wpływa na jakość życia w miastach i metropoliach; wzywa EOG do zbadania przewidywanego wpływu zmiany klimatu na mikroklimat w obszarach miejskich (z uwzględnieniem na przykład efektu miejskiej wyspy ciepła);

Migracja

80. podkreśla, że zmiana klimatu może spowodować migrację środowiskową na dużą skalę z regionów, które już są źródłem przepływów migracyjnych do Europy (Afryka, Bliski Wschód, Azja Południowa i Południowo-Wschodnia);
81. podkreśla, że migracja środowiskowa powinna być brana pod uwagę w długookresowym planowaniu polityki pomocy rozwojowej, tak aby w krajach pochodzenia możliwe było terminowe zapobieganie i przyjmowanie środków na rzecz niezwłocznej pomocy humanitarnej;

Dziedzictwo kulturowe

82. podkreśla znaczenie rozwijania środków dostosowawczych, które uwzględnią wszystkie aspekty europejskiego dziedzictwa kulturowego;

Struktura i zarządzanie

83. podkreśla potrzebę uznania władz lokalnych i regionalnych za centralne podmioty działające na rzecz zwalczania szkodliwych skutków zmian klimatycznych;
84. kładzie nacisk na znaczenie odpowiedniego poziomu interwencji, integracji międzysektorowej i odpornej podstawy środowiskowej w celu zmaksymalizowania skuteczności wprowadzonych środków;
85. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zachęcania do skoordynowanego podejścia przy zajmowaniu się dostosowaniem celem zagwarantowania spójności terytorialnej w całej UE;
86. jest zdania, że należy podejmować środki łączące ekonomicznie innowacyjne i zrównoważone działania z ochroną środowiska naturalnego i dzięki temu zminimalizować konflikty związane z użytkowaniem, wynikające z interesów ekologicznych i ekonomicznych;
87. wzywa Komisję do podjęcia działań dotyczących wniosków w sprawie wprowadzenia obowiązkowych krajowych i regionalnych strategii adaptacyjnych;
88. wzywa Komisję do opracowania wszechstronnego podejścia w odniesieniu do powiązania przedsiębiorstw ubezpieczeniowych z kwestią świadomości ryzyka i podziału ryzyka;

89. wzywa Komisję i państwa członkowskie do rozwijania partnerstw publiczno-prywatnych potrzebnych do stworzenia długookresowych, solidnych i skutecznych ram zarządzania ryzykiem klimatycznym (obejmujących wszystkie aspekty, począwszy od świadomości ryzyka aż po podział ryzyka i działania naprawcze), przy silnym przywództwie i zaangażowaniu władz publicznych;
90. uważa, że regiony najbardziej oddalone – ze względu na szczególną sytuację, o której mowa w art. 349 traktatu z Lizbony, i położenie geograficzne w strefie międzyzwrotnikowej – są wyjątkowo wrażliwe na skutki zmian klimatu, w związku z czym Komisja Europejska powinna zwracać na nie szczególną uwagę; wzywa zatem Komisję Europejską do przeprowadzenia badania wpływu i sporządzenia szczegółowego planu działania na rzecz regionów najbardziej oddalonych oraz do sprzyjania wymianie informacji i dobrych praktyk między władzami lokalnymi tych regionów i władzami krajów trzecich położonych w ich otoczeniu geograficznym;
91. zwraca się do Komisji o pełne wykorzystanie nowych uprawnień, jakie daje jej Traktat z Lizbony na mocy art. 260 w celu wypełniania roli strażniczki traktatów;

Finansowanie

92. podkreśla, że obecny budżet UE nie odzwierciedla priorytetów politycznych UE w zakresie dostosowania do zmiany klimatu;
93. wzywa Komisję, aby w ramach przeglądu obecnych wieloletnich ram finansowych skoncentrowała się na zdolności budżetu UE do odpowiedniego reagowania na zmianę klimatu; podkreśla, że kolejne wieloletnie ramy finansowe powinny nadać dużą wagę zmianom klimatycznym, a zwłaszcza środkom dostosowawczym, zapewniając dostępność koniecznych środków finansowych;
94. wzywa Komisję, w ramach przeglądu budżetu UE oraz aby zapewnić uwzględnienie w budżecie skutków zmiany klimatu, do zaproponowania procedury dotyczącej przystosowania do warunków klimatycznych;
95. wzywa do określenia w przyszłości priorytetów w zakresie zmiany klimatu, w szczególności poprzez włączenie strategii adaptacyjnej do polityki Unii Europejskiej;
96. wzywa do bezwzględnej dokładności dla zagwarantowania, że ocena skutków zmian klimatycznych będzie częścią procesu zatwierdzania wniosków dotyczących projektów w dziedzinie wydajności energetycznej, gospodarki odpadami i budowy infrastruktury finansowanych ze środków europejskich;
97. podkreśla, że cele związane z zapobieganiem zmianom klimatu i ochroną środowiska naturalnego należy zintegrować z celami polityki spójności UE w zakresie rekompensat i wzrostu, nie zastępując nimi jednak utrwalonych zadań polityki strukturalnej;
98. wzywa Komisję do przedstawienia – zgodnie ze strategią zrównoważonego

rozwoju UE¹³ i w trybie pilnym – mapy drogowej dla dokonywanej w poszczególnych sektorach reformy subsydiów, które mają istotny negatywny wpływ na środowisko, z myślą o stopniowym ich wyeliminowaniu; podkreśla ponadto, że środki finansowe udostępnione za pośrednictwem tej reformy powinny być ukierunkowane na działania dostosowawcze i proekologiczne miejsca pracy;

99. podkreśla, że fundusze udostępniane w ramach rozmaitych planów naprawy gospodarczej powinny być również przeznaczane na inwestycje w dostosowania, a w każdym razie powinny one uwzględniać kwestię przystosowania do zmiany klimatu;
100. podkreśla zasadę zapobiegania w przystosowywaniu się do zmian klimatu; wzywa Komisję do opracowania koncepcji, dzięki którym społeczeństwo nie zostanie obciążone kosztami wynikającymi z nieudanych środków przystosowawczych;
101. popiera nalegania Komisji, aby Rada wznowiła proces rewizji rozporządzenia w sprawie Funduszu Solidarności, co umożliwi zajęcie się kwestią szkód spowodowanych katastrofami naturalnymi i wywołanymi działalnością człowieka w skuteczniejszy, bardziej elastyczny i czasowo dostosowany sposób;
102. podkreśla, że znaczną część dochodów z licytacji przydziałów w ramach systemu handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie (EU ETS), w tym licytacji w sektorze lotnictwa i transportu morskiego, powinno się przeznaczać na umożliwienie państwom członkowskim i krajom rozwijającym się dostosowywania się do zmian klimatycznych; jest ponadto zdania, że tego rodzaju przedsięwzięcia powinny wspierać na szczeblu europejskim zrównoważone środki transportu, takie jak kolej; wzywa do rozdzielenia finansowania –przeznaczonego już z EU ETS na potrzeby solidarności i wzrostu we Wspólnocie (dochody te stanowią 10% całkowitej ilości przydziałów, które mają być sprzedane w drodze licytacji) – między państwa członkowskie o niższym poziomie dochodów, po równo na środki na rzecz dostosowania oraz na rzecz łagodzenia następstw zmiany klimatu;
103. wzywa do przeznaczenia środków pochodzących z EU ETS i innych źródeł wspólnotowych na pomoc państwom członkowskim w przystosowaniu się do zmiany klimatu, tak aby uwzględnić wrażliwość na zmianę klimatu każdego państwa członkowskiego lub regionu;
104. uznaje historyczną odpowiedzialność krajów uprzemysłowionych za obecny wzrost temperatury na świecie; ponawia oświadczenia zawarte w rezolucji z dnia 10 lutego 2010 r., w tym stwierdzenie, że zobowiązania UE do finansowania działań na rzecz klimatu w krajach rozwijających się powinny być nowe i uzupełniające w stosunku do dotychczasowych zobowiązań ODA, a także niezależne od rocznych procedur budżetowych w państwach członkowskich;

Wymiar zewnętrzny

---

¹³ Przegląd strategii Unii Europejskiej na rzecz zrównoważonego rozwoju, dokument Rady nr 10917/06.

105. przypomina o konieczności ujęcia działań dostosowawczych we wszystkich politykach zewnętrznych UE, zgodnie z pkt. 8 porozumienia kopenhaskiego;
106. podkreśla, że wartość usług ekosystemowych i odporności ekosystemów jest jeszcze większa w krajach najmniej rozwiniętych¹⁴; podkreśla, że strategie dostosowywania do zmiany klimatu, a zwłaszcza strategie odporności ekosystemów, powinny być należycie uwzględnione we wszystkich negocjacjach międzynarodowych, łącznie z negocjacjami handlowymi;
107. jest zdecydowanie przekonany o konieczności zachowania i umocnienia przez Unię Europejską roli lidera w międzynarodowej walce z globalnym ociepleniem klimatu i uważa, że ewentualne opóźnienia w działaniach zwiększają ryzyko wystąpienia negatywnych skutków ekologicznych, gospodarczych i społecznych, a także zwiększenia kosztów;
108. podkreśla, że jeśli chodzi o zapewnianie skutecznego wdrażania europejskich ram działania na rzecz adaptacji do zmian klimatu, czynnikiem decydującym będzie włączenie tych ram w spójne i ambitne porozumienie ogólnoświatowe (o prawnie wiążących celach) dotyczące środków na rzecz zwalczania zmian klimatu oraz zaznacza, że UE musi jako pierwsza zmierzać w tym kierunku;
109. wzywa Komisję, by rozważyła zwiększenie ilości środków publicznych przeznaczonych na współpracę międzynarodową w ramach przyszłego ósmego programu ramowego, zarówno z:
- krajami rozwiniętymi, celem upowszechniania technologii pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, jak i
  - krajami rozwijającymi się, celem wspierania ich walki ze zmianą klimatu wywierającą wpływ na najbardziej narażone regiony w tych krajach, zawsze z należyтым uwzględnieniem szczególnej sytuacji każdego regionu, przy czym kryterium stanowi rozwój społeczny i gospodarczy tych regionów w krajach rozwijających się, z którymi organizowana jest współpraca międzynarodowa; oraz
  - krajami trzecimi sąsiadującymi z UE, w których skutki zmiany klimatu są podobne do tych obserwowanych na terenie UE;

Grupa koordynująca ds. wpływu i adaptacji

110. popiera wniosek Komisji dotyczący utworzenia grupy koordynującej ds. wpływu i adaptacji; podkreśla znaczenie uczestnictwa w tej grupie – oprócz przedstawicieli państw – podmiotów regionalnych i lokalnych; zwraca się do Komisji o zapewnienie, że grupa ta obejmie przedstawicieli Parlamentu, którzy wystąpią w roli obserwatorów, oraz zainteresowane podmioty prywatne w charakterze ekspertów; wzywa Komisję do dopilnowania, aby grupa koordynująca zwracała

---

¹⁴ „Wygodne rozwiązania niewygodnego problemu: podejścia ekosystemowe do zmiany klimatu”, Bank Światowy, Wydział Środowiska, 2009 r., oraz „Naturalne ustalenie? Rola ekosystemów w łagodzeniu skutków zmiany klimatu”, UNEP, 2009 r.

szczególną uwagę na najważniejsze zdrowotne skutki zmiany klimatu, takie jak wzrost liczby zgonów związanych z warunkami pogodowymi oraz chorób wektorowych;

Sprawozdanie Komisji z postępu prac

111. wzywa Komisję do złożenia Parlamentowi Europejskiemu do 2012 r. sprawozdania w sprawie postępów poczynionych w zakresie wdrażania wyżej wspomnianej białej księgi;

0

0 0

112. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.

UZASADNIENIE

Oddziaływanie zmian klimatu można podsumować przede wszystkim w kategoriach mniejszej liczby dni deszczowych lecz bardziej intensywnych opadów, zmniejszonych opadów śniegu i wydłużonych okresów suszy.

Ma to bezpośrednie oddziaływanie na geografie terenu, nasilając proces erozji gleb oraz zwiększając ryzyko powodzi, przy jednoczesnym zmniejszaniu opadów śniegu, co z kolei hamuje zdolność formacji wodonośnych do niezależnego napełniania się. Obecne praktyki w zakresie zarządzania zasobami wodnymi w wyraźny sposób ukazują, dlaczego należy dokonać adaptacji naszego podejścia do obecnego zarządzania zasobami. Deszczówka powinna być przechowywana tak długo jak to możliwe w miejscu, w którym nastąpiły opady, a obiekty wodne powinny zostać dostosowane tak, aby wydłużyć okres przechowywania ze względu na podwyższone ryzyko związane z gwałtownymi powodziami. Łozyskami rzek trzeba zarządzać w odpowiedni sposób, a wodospady powstające w wyniku takiego zarządzania należy wykorzystywać do wytwarzania energii elektrycznej. Dłuższe okresy suszy zwiększą ryzyko pożarów lasu. W tym wypadku adaptacja polegać będzie na obniżaniu nośności pożaru poprzez przerzedzanie lasu, co z kolei zmniejszy częstotliwość wybuchów pożarów oraz tempo ich rozprzestrzeniania się. W zasadzie w dużym stopniu do zdolności adaptacyjnej przyczyni się wykorzystywanie pozostałości leśnych i pozostałości biomasy rolnej. Środki dostosowawcze mają zasadnicze znaczenie dla sprostania dynamicznym wyzwaniom zmian klimatycznych, jednocześnie zwiększając zdolności Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa i usług. Adaptacja w skali makro jest zasadniczym przedsięwzięciem, które pozwoliłoby nam na usprawnienie naszych obecnych systemów zarządzania kryzysowego poprzez połączenie obserwacji satelitarnych i naziemnych w celu krótkoterminowego prognozowania poważnych zjawisk pogodowych i związana jest ona z łagodzeniem skutków, ale nie jest z nim równoznaczna.

Jednak przedmiotowa biała księga jest wyłącznie dokumentem przygotowawczym mającym na celu przedstawienie szerokich ram politycznych, na bazie których można następnie opracować konieczne plany i strategie. Nasze sprawozdanie z inicjatywy własnej wynikające z tych celów nie zawiera konkretnych odniesień do wielu szczegółów związanych z pewną liczbą obszarów polityki, lecz nakreśla ogólne podejście strategiczne do zwiększenia odporności UE na wpływ zmian klimatycznych. W momencie opracowania konkretnych planów politycznych z pewnością pojawi się miejsce na drobiazgową analizę, zwłaszcza dotyczącą aspektu finansowego. Fundusze mogą zostać określone wyłącznie, kiedy jasno postawiony zostaje cel do osiągnięcia. Głównymi punktami wszechstronnej strategii adaptacyjnej powinny być: nacisk na komunikację (gromadzenie danych i ich rozpowszechnianie w odpowiednich sieciach krajowych i lokalnych) łącznie z wyraźnym zrozumieniem tego, w jaki sposób należy dzielić wysiłki w zakresie adaptacji w oparciu o krajowe, regionalne i lokalne zdolności adaptacyjne oraz ich oddziaływanie terytorialne; nacisk na dobrą strukturę zarządzania dla faktycznej skuteczności polityki; włączanie polityki w zakresie adaptacji do zmian klimatu we wszelkie pozostałe gałęzie polityki UE. Kwestie terytorialne powinny stanowić wymiar operacyjny, a nie jak dotychczas cel tak istotnej polityki jak ta

w dziedzinie adaptacji. Stąd też kluczowym problemem jest zarządzanie ziemią oraz spójne planowanie w tym zakresie. W niektórych sugestiach dotyczących białej księgi zwraca się uwagę na konieczność zajęcia się związkiem pomiędzy adaptacją do zmian klimatu a zdrowiem człowieka i zwierząt. I wreszcie będzie trzeba ponownie ocenić rolę ubezpieczeń, tak aby zmierzyć się ze wzmożonym ryzykiem proponując nowe formy partnerstw o charakterze publiczno-prywatnym.

24.2.2010

OPINIA KOMISJI PRZEMYSŁU, BADAŃ NAUKOWYCH I ENERGII

dla Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności

w sprawie białej księgi Komisji zatytułowanej „Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania”
(2009/2152 (INI))

Sprawozdawczyni: Marisa Matias

WSKAZÓWKI

Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii zwraca się do Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- A. mając na uwadze, że zmiana klimatu jest zjawiskiem światowym, a jej skutki rozkładają się nierównomiernie w poszczególnych regionach na świecie i w **poszczególnych sektorach**; mając na uwadze, że nawet aspekty społeczno-ekonomiczne, koszty i korzyści będą się różniły w krajach rozwijających się i w krajach bardziej rozwiniętych; mając na uwadze, że w związku z tym reakcje na zmianę klimatu muszą obejmować środki dostosowawcze i strategie mające na celu skuteczne zagwarantowanie zrównoważonego rozwoju za pośrednictwem jasnych i kompleksowych planów działania we wszystkich odnośnych sektorach,
- B. mając na uwadze, że nie zawsze można rozdzielić łagodzenie skutków zmiany klimatu od środków dostosowawczych służących ograniczeniu tych skutków; mając na uwadze, że niedawne inicjatywy ustawodawcze UE w sprawie oznakowania opon, etykiet efektywności energetycznej oraz charakterystyki energetycznej budynków, wchodzące w skład pakietu efektywności energetycznej, odgrywają istotną rolę w obniżaniu emisji CO₂ i powinny stanowić także część przyszłych działań w zakresie tworzenia nowych wzorców energetycznych na poziomie UE,
- C. **mając na uwadze, że zgodnie ze zmienioną dyrektywą dotyczącą ETS państwa członkowskie powinny przeznaczać co najmniej 50% dochodów pochodzących**

z ETS na środki łagodzące oraz dostosowawcze,

- D.** mając na uwadze, że zmiana klimatu w nieunikniony sposób będzie miała wpływ na podaż energii, ***zewnętrzne aspekty bezpieczeństwa energetycznego UE i popyt na energię***; mając na uwadze, że warunki pogodowe, takie jak intensywne opady deszczu, wzrost temperatury, fale upałów, susze, gwałtowne burze, powódzie i pożary, mogą wiązać się ze znaczącymi zakłóceniami i uszkodzeniami infrastruktury dostaw energii, wywierając tym samym bezpośredni wpływ na produkcję energii, jej transport i dostarczanie użytkownikom końcowym,
- E.** mając na uwadze, że różnicowanie źródeł ***oraz sposobów dystrybucji*** energii i dostawców energii jest istotnym instrumentem umożliwiającym zagwarantowanie równego dostępu do odpowiednich dostaw energii, przy jednoczesnym dostosowaniu do wyznaczonego przez UE celu polegającego na zwiększeniu wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych oraz zmniejszeniu emisji CO₂,
- F.** mając na uwadze, że Komisja i państwa członkowskie powinny uwzględniać środki dostosowawcze przy wdrażaniu i zmianie obowiązujących i przyszłych przepisów, strategii politycznych i programów,
1. uznaje, że ekstremalne zjawiska klimatyczne w połączeniu z oczekiwanym wzrostem poziomu mórz i większymi wahaniami opadów deszczu wymagają ***nowych projektów i*** środków dostosowawczych ***na ich realizację, zwłaszcza w rolnictwie oraz w zakresie zarządzania zlewniami i zlewiskami rzecznyymi***, nawet w ramach istniejących systemów infrastrukturalnych, co będzie generować wysokie koszty ***eksploatacji***, jednak możliwe do przyjęcia, ponieważ są one znacznie niższe niż koszty niepodejmowania działań w perspektywie średnio- i długoterminowej; ***wzywa jednak do tego, aby naukowe podstawy takich środków spełniały kryteria wynikające z klimatologii, wraz z odpowiednimi procesami wzajemnej weryfikacji i oceny oraz na bieżąco w sposób przejrzysty aktualizowanymi wynikami badań***; wzywa Komisję i państwa członkowskie do dostarczenia informacji o tych kosztach i ich podziale w ramach specjalnego krajowego planu działania;
  2. ***zauważa, że rozwijanie wzajemnie powiązanej infrastruktury energetycznej i penetracji usług szerokopasmowych na poziomie europejskim ułatwiłoby dostosowanie dzięki zwiększeniu potencjału adaptacyjnego i większemu podziałowi ryzyka***;
  3. ***wzywa Komisję do uwzględnienia dokładnej oceny ewentualnych zagrożeń związanych ze zmianą klimatu dla strategicznej infrastruktury obejmującej sieci energetyczne i telekomunikacyjne, które są kluczowe dla funkcjonowania rynku wewnętrznego***;
  4. ***podziela pogląd, zgodnie z którym należy jak najszybciej opracować metodologie przystosowywania projektów infrastrukturalnych do warunków klimatycznych***;
  5. ***zauważa, że aby zapobiegać katastrofom, we wszystkich sektorach przemysłu niezbędne są nowe środki, takie jak intensywniejsze kontrole bezpieczeństwa***

i wykorzystania lub produkcji energii, które uzupełnią istniejące zharmonizowane normy budowlane, takie jak Eurokody dotyczące zatwierdzania wykorzystania budynków, w tym budynków przemysłowych, które muszą być zgodne z dyrektywą 85/337/EWG zmienioną dyrektywą 97/11/WE oraz z dyrektywą 2001/42/WE dotyczącą oceny oddziaływania na środowisko i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;

6. podkreśla, że środki dotyczące dostaw energii i dostępu do energii należy określać w duchu solidarności między państwami członkowskimi i że UE powinna przyczynić się do ukierunkowania światowej polityki na **większą** efektywność energetyczną oraz **promowanie odnawialnych źródeł energii**; **podkreśla, że UE musi** zapewniać odnawialne źródła energii zgodnie z harmonogramem określonym w dyrektywie 2009/28/WE, wzywa państwa członkowskie do przedłożenia do dnia 30 czerwca 2010 r. ambitnych, kompleksowych i realistycznych krajowych planów działania zgodnie z modelami i parametrami określonymi przez UE, **zauważając, że zapotrzebowanie każdego z państw członkowskich na energię ze źródeł odnawialnych musi być przede wszystkim pokryte przez produkcję krajową, podczas gdy mechanizm statystycznego transferu energii ze źródeł odnawialnych między państwami członkowskimi może być wykorzystywany jedynie we w pełni uzasadnionych przypadkach**;
7. **podkreśla również, że w związku z tym natychmiastowe pierwszeństwo należy przyznać dodatkowym środkom mającym na celu wspieranie wspólnotowej strategii na rzecz osiągnięcia 20% wzrostu wydajności energetycznej do 2020 r.; uznaje również za stosowne rozważenie – w ramach oceny dotychczasowych programów działania na rzecz efektywności energetycznej – możliwości uczynienia tego celu prawnie wiążącym na poziomie wspólnotowym**;
8. podkreśla, że UE i państwa członkowskie powinny jasno określić wysokość swojego wkładu finansowego na rzecz współpracy technologicznej z partnerami – **w świetle zobowiązań podjętych na kopenhaskiej Konferencji w sprawie Zmian Klimatu w zakresie wykorzystywania dochodów z aukcji w ramach wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) oraz szybko uruchamianego finansowania** – w celu zwiększenia inwestycji prywatnych i publicznych, szczególnie w kontekście przyszłych krajowych planów działania na rzecz efektywności energetycznej i krajowych planów działania na rzecz energii ze źródeł odnawialnych, i z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji zobowiązujący do znacznego zwiększenia środków na badania w dziedzinie energetyki celem wypracowania zrównoważonej gospodarki energetycznej;
9. uznaje, że postępująca zmiana klimatu wywiera istotny wpływ na rozwój gospodarczy i mogłaby stworzyć ryzyko poważnych zakłóceń działalności gospodarczo-społecznej; uważa, że gospodarcze środki dostosowawcze, w tym przejście na bardziej zrównoważoną produkcję przemysłową, wymagają jednocześnie udostępnienia dostatecznych funduszy na środki dostosowawcze i łagodzące skutki zmiany klimatu i że środki te nie powinny być ograniczone do wykorzystywania dochodu uzyskanego w ramach wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) – **przypominając o wynikającym z odnośnych**

przepisów zobowiązaniu do przeznaczenia co najmniej 50% takich dochodów na środki na rzecz klimatu, w tym na dostosowania, zarówno w UE, jak i w krajach rozwijających się – lecz wymagają dodatkowych innowacyjnych funduszy ze źródeł publicznych i prywatnych; podkreśla, że środki udostępniane przez poszczególne plany żywienia gospodarczego należy również wykorzystywać na inwestycje w dostosowania, a w każdym razie powinny one uwzględniać kwestię przystosowania do zmiany klimatu;

10. uważa, że (również w odniesieniu do decyzji dotyczących dostosowywania) skutki dla jednego sektora często mają wpływ na inne sektory, w związku z czym wzywa Komisję do uwzględnienia tych interakcji przy wdrażaniu środków dostosowawczych;
11. *podkreśla potrzebę dopilnowania, aby obowiązujące przepisy dotyczące udzielania pozwoleń przemysłowych oraz ocen oddziaływania na środowisko uwzględniały skutki zmiany klimatu dla każdej planowanej infrastruktury lub działalności przemysłowej; podkreśla, że w przypadku infrastruktury energetycznej wpływ zmiany klimatu należy brać pod uwagę zarówno na poziomie poszczególnych elementów infrastruktury, jak i w odniesieniu do krajowych oraz europejskich systemów energetycznych;*
12. *zauważa, że małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) w wielu sektorach są szczególnie narażone na zmianę klimatu i często niedostatecznie do nich przygotowane; wzywa Komisję do oceny poziomu przygotowania MŚP do zmiany klimatu, włącznie z dostępnymi programami ubezpieczeniowymi, oraz do określenia możliwych narzędzi pomagających rozwiązać ten problem;*
13. *podkreśla znaczenie ustanowienia krajowych planów dostosowawczych w oparciu o wspólne europejskie ramy prawne umożliwiające państwom członkowskim planowanie działań adaptacyjnych i przekazywanie informacji o nich, także w zakresie energetycznych systemów i strategii politycznych; uważa, że takie plany powinny obejmować mapy ryzyka pokazujące instalacje energetyczne i przemysłowe, które w przypadku niekorzystnych warunków pogodowych mogą stanowić zagrożenie dla środowiska naturalnego lub zdrowia publicznego; wzywa do udostępniania takich informacji opinii publicznej i pozostałym państwom członkowskim;*
14. wzywa Komisję, by rozważyła zwiększenie ilości środków publicznych przeznaczonych na współpracę międzynarodową w ramach przyszłego ósmego programu ramowego, zarówno z:
  - a. krajami rozwiniętymi celem upowszechniania technologii pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, jak i
  - b. krajami rozwijającymi się celem wspierania ich walki ze zmianą klimatu wywierającą wpływ na najbardziej narażone regiony w tych krajach, *zawsze z uwzględnieniem szczególnej sytuacji każdego regionu, przy czym kryterium stanowi rozwój społeczny i gospodarczy tych regionów w krajach*

rozwijających się, z którymi organizowana jest współpraca międzynarodowa;

c. krajami trzecimi sąsiadującymi z UE, w których skutki zmiany klimatu są podobne do tych obserwowanych na terenie UE;

- 15. podkreśla, że należy zwiększyć niezbędne zasoby finansowe na badania i rozwój w zakresie zmiany klimatu; jest zdania, że – w szczególności wobec braku pewności naukowej dotyczącej skali czasowej i zakresu problemu oraz konkretnych obszarów geograficznych i sektorów produkcyjnych, które zostaną dotknięte skutkami zmiany klimatu w Europie – konieczne jest przeznaczenie funduszy na badania w zakresie klimatu, co może być skuteczniej realizowane na poziomie europejskim i będzie stanowić solidną podstawę opracowywania strategii politycznych na rzecz dostosowania do zmiany klimatu; uważa również za konieczne zwiększenie finansowania rozwijanej wspólnie z państwami członkowskimi inicjatywy Komisji na rzecz zintegrowanego, ogólnoswiatowego, wspólnego systemu informacji o środowisku naturalnym, aby poprawić dostępność danych dotyczących zmian zachodzących w środowisku; ponadto podkreśla, że należy uwzględnić również inne środki, takie jak znaczące zwiększenie finansowania działań w zakresie dostosowywania do zmian klimatu i ich łagodzenia, związanych z projektami i programami w dziedzinie badań i rozwoju;*
- 16. z zadowoleniem przyjmuje niedawne ogłoszenie Komisji dotyczące inwestycji w rozwój technologii niskowęglowych (plan EPSTE), wyraźnie podkreślając fakt, że innowacje technologiczne konieczne do osiągnięcia celów UE w dziedzinie energetyki oraz polityki klimatycznej zakładają natychmiastową współpracę między inwestorami publicznymi i sektorem prywatnym; podkreśla również, że plan UE dotyczący inwestowania w te technologie musi dać pierwszeństwo technologiom opartym na odnawialnych źródłach energii przy zapewnieniu udziału w programach z zakresu efektywności energetycznej wszystkich rynkowych interesariuszy, zwłaszcza MŚP;*
- 17. podkreśla znaczenie usług satelitarnych dla działań ratowniczych w przypadku klęsk żywiołowych; z zadowoleniem przyjmuje w tym względzie szybkie wsparcie udzielone przy pomocy systemu GMES organom odpowiedzialnym za ochronę ludności po dramatycznym trzęsieniu ziemi na Haiti; wzywa wszystkie zainteresowane podmioty do spowodowania, aby system GMES stał się jak najszybciej w pełni operacyjny;*
- 18. podkreśla w tym kontekście wielkie znaczenie inicjatyw na szczeblu lokalnym, takich jak zalesianie i ponowne zalesianie, dla aktywnego udziału w zapobieganiu zmianie klimatu, oraz zwraca uwagę na istotną rolę wymiany informacji na temat najlepszych praktyk oraz odpowiednich kampanii informacyjnych, np. o tym, jak tereny nadmorskie, górskie, wyspiarskie oraz nizinne powinny dostosowywać się do zmiany klimatu, w koordynacji z szerzej zakrojonymi inicjatywami podejmowanymi przez organy krajowe i UE w celu bardziej efektywnego wdrażania wspólnotowych przepisów, strategii i programów w tym zakresie; zwraca również uwagę, że regiony peryferyjne mogą wnieść znaczący wkład dzięki zdecentralizowanej produkcji energii, przyczyniając się do osiągnięcia*

większej efektywności energetycznej poprzez ograniczanie marnotrawstwa zasobów w sieci oraz lepsze zarządzanie popytem;

- 19. uważa, że w celu stworzenia odpowiednich podstaw wiedzy na temat dostosowania do zmiany klimatu i przyspieszenia rozwoju technologii adaptacyjnych należy w pełni wykorzystywać wszystkie dotychczasowe inicjatywy UE, takie jak tworzenie „wspólnot wiedzy i innowacji” (WWiI) zajmujących się pod auspicjami Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii łagodzeniem skutków zmian klimatu i dostosowywaniem do nich;*
- 20. podkreśla, że jeśli chodzi o zapewnianie skutecznego wdrażania europejskich ram działania na rzecz adaptacji do zmian klimatu, czynnikiem decydującym będzie włączenie tych ram w spójne i ambitne porozumienie ogólnoświatowe (o prawnie wiążących celach) dotyczące środków na rzecz zwalczania zmian klimatu oraz zaznacza, że UE musi jako pierwsza zmierzać w tym kierunku;*

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	23.2.2010
Wynik głosowania końcowego	+ : 43 - : 3 0 : 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Jean-Pierre Audy, Zigmantas Balčytis, Zoltán Balczó, Ivo Belet, Bendt Bendtsen, Reinhard Bütikofer, Maria Da Graça Carvalho, Giles Chichester, Ioan Enciu, Norbert Glante, Fiona Hall, Romana Jordan Cizelj, Arturs Krišjānis Kariņš, Lena Kolarska-Bobińska, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Marisa Matias, Judith A. Merkies, Angelika Niebler, Jaroslav Paška, Anni Podimata, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Paul Rübig, Amalia Sartori, Francisco Sosa Wagner, Konrad Szymański, Britta Thomsen, Ioannis A. Tsoukalas, Claude Turmes, Niki Tzavela, Vladimir Urutchev, Kathleen Van Brempt, Alejo Vidal-Quadras
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	António Fernando Correia De Campos, Ilda Figueiredo, Yannick Jadot, Oriol Junqueras Vies, Ivailo Kalfin, Bernd Lange, Werner Langen, Alajos Mészáros, Tiziano Motti, Vladko Todorov Panayotov, Silvia-Adriana Țicău, Hermann Winkler

1.2.2010

OPINIA KOMISJI TRANSPORTU I TURYSTYKI

dla Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności

w sprawie białej księgi Komisji zatytułowanej „Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania” (2009/2152 (INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Dominique Vlasto

WSKAZÓWKI

Komisja Transportu i Turystyki zwraca się do Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- A. mając na uwadze, że udział sektora transportu w emisji gazów cieplarnianych przez UE wynosi w przybliżeniu 27% i stale rośnie,
  - B. mając na uwadze, że Rada Europejska na szczycie w dniach 8 i 9 marca 2007 r. zatwierdziła wyznaczenie dla Unii Europejskiej celu polegającego na zmniejszeniu do 2020 r. emisji gazów cieplarnianych o 20% – lub 30% w przypadku umowy międzynarodowej – w stosunku do poziomu z 1990 r. oraz że celu tego nie można osiągnąć bez zgodnej z nim strategii, stosowanej do transportu,
  - C. mając na uwadze, że główną przyczyną zmian klimatu jest działalność człowieka, a wyzwanie polega na zjednoczeniu wszystkich zainteresowanych podmiotów w celu dokonywania globalnych i trwałych wysiłków z korzyścią dla klimatu, łączących zapobieganie, łagodzenie i dostosowanie, oraz że przewidziana w tym celu polityka musi być sektorowa i międzysektorowa;
1. ubolewa nad nieuwzględnieniem sektora transportu w białej księdze Komisji pt. „Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania” (COM(2009)0147) i wyraża nadzieję, że planowana biała księga w sprawie przyszłej europejskiej polityki transportowej do roku 2020 skupi się na włączeniu do polityki

- transportowej łagodzenia skutków zmian klimatu i przystosowania się do nich;
2. zwraca uwagę na fakt, że środki budżetowe przyznane na finansowanie działań, jakich wymagają zmiany klimatu, są niewystarczające;
  3. wzywa Komisję do zaproponowania – w ramach drugiego przeglądu zasad finansowych dla programów finansowanych ze środków UE – nowego podejścia do finansowania transportu i inwestycji w tej dziedzinie, a także innowacyjnych zintegrowanych instrumentów finansowania związanych z dostosowaniem do zmian klimatu, co ma podstawowe znaczenie dla sukcesu polityki transportowej UE;
  4. podkreśla, że w obliczu zmian klimatu wysiłki na rzecz dostosowania sektora transportu będą szczególnie ciężkie oraz że większą część ich ciężaru ponoszą obecnie przedsiębiorstwa z tego sektora; uważa jednak, że wysiłki na rzecz dostosowania tego sektora i jego przedsiębiorstw nie powinny po prostu mieć charakteru autonomicznego z uwagi zwłaszcza na wyzwania z zakresu konkurencyjności ogółu gospodarki europejskiej, oraz że należy je w pełni brać pod uwagę w strategicznym podejściu do adaptacji, w szczególności poprzez zaproponowanie działań na rzecz wzmocnienia zdolności adaptacji w sektorze transportu;
  5. sądzi, że w niewystarczającym stopniu znane są i przewidywane skutki gospodarcze, społeczne i finansowe zastosowania środków przeciwdziałania zmianom klimatycznym dla sektora transportu, podobnie jak skutki reorganizacji tego sektora (np. w wyniku przesunięć modalnych oraz multimodalnych możliwości transportowania); podkreśla, że Komisja powinna opracować system gromadzenia danych dotyczących zmian w tym sektorze oraz określić wskaźniki wrażliwości i metody wymiany sprawdzonych wzorców i doświadczeń w odniesieniu do różnych jego elementów (transport drogowy, kolejowy, lotniczy i morski);
  6. przypomina projekt rezolucji w sprawie zielonej księgi w sprawie przyszłej polityki dotyczącej TEN-T z dnia 22 kwietnia 2009 r., w której podkreśla się, że zmiany klimatu oraz zrównoważony rozwój powinny zostać włączone do polityki w dziedzinie infrastruktury dla wszystkich środków transportu w celu realizacji unijnych celów w zakresie zmniejszenia emisji CO₂;
  7. jest zdania, że w przeglądzie TEN-T należy uwzględnić fakt, że projekty muszą mieć zdolność dostosowania się i stawić czoła konsekwencjom zmian klimatu;
  8. podkreśla, że Komisja powinna w ramach nowego zrównoważonego planu mobilności miejskiej dla miast europejskich, opartego na dostosowaniu miast do skutków zmian klimatu, przeprowadzić ocenę wydajności poszczególnych środków transportu towarowego oraz sposobów zwiększenia interoperacyjności między różnymi środkami transportu w miastach;
  9. wzywa Komisję i państwa członkowskie do prowadzenia skutecznej polityki na

rzecz mobilności w miastach, która poprzez rozwijanie transportu publicznego, interoperacyjności oraz wykorzystywanie „inteligentnych” systemów transportu zmniejszy zatłoczenie w ruchu drogowym i zanieczyszczenie dużych aglomeracji miejskich;

10. popiera działania, jakie zaproponowano w celu poprawy zdolności adaptacji infrastruktury fizycznej; podkreśla, że działania te muszą dotyczyć nie tylko budowy, ale również utrzymania infrastruktury, w szczególności transportowej, oraz zwraca się do Komisji o przewidzenie w programach pracy agencji wspólnotowych, które działają w obszarze bezpieczeństwa środków transportu, konieczności ponownej oceny bezpieczeństwa i norm technicznych w zależności od nowych skutków klimatycznych;
11. uważa, że zmiany klimatyczne wywrą szczególny wpływ na strefy górskie Unii, ponieważ postępują one najszybciej w tych wrażliwych regionach, co będzie miało skutki dla zatrudnienia, dostępności, eksploatacji ziemi, turystyki i infrastruktury, które uzasadniałyby przewidzenie w przedmiotowej białej księdze specjalnych działań na rzecz „poprawy zdolności adaptacji stref górskich”; w związku z tym proponuje Komisji opracowanie wspólnotowych wytycznych dotyczących dostosowania do zmian klimatu w strefach górskich – w kontekście ogólnej polityki zagospodarowania terenu stojącej wobec tego wyzwania – jako strefach geograficznych o szczególnej wrażliwości, takich jak obszary przybrzeżne i morskie;
12. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wdrożenia specjalnych środków ochrony stref przybrzeżnych i środowiska morskiego, zgodnie ze wspólną polityką morską, która w sposób zintegrowany należycie uwzględnia transport morski, ochronę środowiska morskiego oraz administrowanie i rozwój stref przybrzeżnych;
13. wzywa Komisję, żeby inwestowała w badania naukowe i innowacje w celu dostosowania transportu i jego infrastruktury do skutków zmian klimatycznych i trudnych warunków pogodowych, w szczególności w obszarach przybrzeżnych i morskich, regionach górskich i obszarach podatnych na trzęsienia ziemi, w połączeniu z badaniami naukowymi zmierzającymi do ograniczenia czynników wywołujących zmiany klimatyczne, obejmującymi m.in. programy dotyczące ekologicznych samochodów, „inteligentnych” systemów transportu oraz zarządzania ruchem drogowym;
14. wzywa Komisję i państwa członkowskie do promowania i wspierania długoterminowego zintegrowanego planowania w dziedzinie infrastruktury transportowej i energetycznej, a także zagospodarowania terenu;
15. zwraca się do Komisji o pilne działania sprzyjające polepszeniu stanu wiedzy i obserwacji skutków zmian klimatu za pośrednictwem Europejskiej Agencji Środowiska, wspólnego ośrodka badawczego oraz Europejskiego Obserwatorium ds. Susz, wykorzystujące w miarę możliwości nowe technologie obserwacji satelitarnej oraz „inteligentne” systemy transportowe;

16. wzywa Komisję do zwrócenia szczególnej uwagi na wykazy kartograficzne oraz o ocenę skutków na obszarach górskich i przybrzeżnych, gdzie zgodnie z przewidywaniami wzrost temperatur i poziomu mórz mógłby w znaczący sposób wpłynąć na sektor turystyczny, od którego te regiony są w dużym stopniu uzależnione, i do zaproponowania stosownych środków w razie potrzeby;
17. w odniesieniu do narzędzi i funduszy uważa, że działania zaproponowane w białej księdze są bardzo niejasne; zwraca się zatem do Komisji o uprzywilejowanie sposobów finansowania zgodnych z zasadą „zanieczyszczający płaci” dla wszystkich środków transportu; zwraca się do Komisji o uzupełnianie środków finansowych na dostosowanie do zmian klimatycznych poprzez wykorzystanie funduszy strukturalnych i części środków z europejskiego planu naprawy gospodarczej oraz poprzez przyznanie priorytetu finansowaniu rozwiązań dla wyzwania, jakim są zmiany klimatu, w następnych ramach finansowych dotyczących okresu po roku 2013 w celu przyczynienia się do powstania „zielonego” i trwałego wzrostu gospodarczego, a także do tworzenia miejsc pracy i wspierania podmiotów z sektora transportu i turystyki dzięki innowacjom i badaniom; podkreśla, że wszystkie środki transportu muszą stopniowo przejąć na siebie zewnętrzne koszty związane ze zmianami klimatu;
18. podkreśla, że polityka transportowa powinna być lepiej zintegrowana z innymi obszarami polityki, zwłaszcza z takimi jak bezpieczeństwo energetyczne, zaopatrzenie w wodę, zagospodarowanie terenu, urbanistyka oraz zdrowie publiczne w celu opracowania systemowego podejścia do przystosowania się do zmian klimatu;
19. ocenia, że w zespole kierującym ds. wpływu i adaptacji należałoby przewidzieć udział posłów do PE pracujących we właściwych komisjach Parlamentu Europejskiego (w szczególności w Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii, Komisji Transportu i Turystyki);
20. podkreśla, że traktat lizboński umożliwia Komisji podjęcie środków wsparcia lub środków koordynacyjnych w dziedzinie turystyki; zwraca się do Komisji o zaproponowanie środków i działań pozwalających na określenie specjalnej strategii adaptacyjnej dla sektora działalności turystycznej (polepszenie wiedzy o skutkach zmian klimatycznych, polityka zapobiegania zagrożeniom i dostosowania się do zmian, jakie powodują, informacje skierowane do konsumentów itp.);
21. nalega na konieczność opracowania dostępnych, szczegółowych i kompleksowych informacji dla szerokiego ogółu społeczeństwa oraz podmiotów z sektora transportu i turystyki na temat przyczyn i skutków zmian klimatu, a także na temat zmian, które skutki te mogłyby spowodować dla sposobów życia i przemieszczania się, sposobów podróżowania, organizacji tych sektorów, budowy i utrzymania infrastruktury, ich kosztów wykorzystania,

zagospodarowania terenu lub zaopatrzenia w bogactwa naturalne; podkreśla, że zasadnicze jest zapewnienie stosownego finansowania tych kampanii informacyjnych oraz uwzględnienie potrzeby dostosowania przekazu do państw członkowskich i ich regionów.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	27.1.2010
Wynik głosowania końcowego	+: 31 -: 0 0: 2
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Margrete Auken, Georges Bach, Izaskun Bilbao Barandica, Antonio Cancian, Michael Cramer, Luis de Grandes Pascual, Christine De Veyrac, Saïd El Khadraoui, Jacqueline Foster, Mathieu Grosch, Dieter-Lebrecht Koch, Werner Kuhn, Jörg Leichtfried, Bogusław Liberadzki, Eva Lichtenberger, Gesine Meissner, Hella Ranner, Vilja Savisaar, Olga Sehnalová, Brian Simpson, Dirk Sterckx, Silvia-Adriana Țicău, Giommaria Uggias, Thomas Ulmer, Peter van Dalen, Dominique Vlasto, Artur Zasada, Roberts Zile
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Philip Bradbourn, Petra Kammerevert, Guido Milana, Dominique Riquet
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Marco Scurria

1.2.2010

OPINIA KOMISJI ROZWOJU REGIONALNEGO

dla Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności

w sprawie białej księgi Komisji Europejskiej zatytułowanej „Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania”
(2009/2152 (INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Salvatore Caronna

WSKAZÓWKI

Komisja Rozwoju Regionalnego zwraca się do Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, jako do komisji przedmiotowo właściwej, o wprowadzenie do projektu rezolucji, którą przyjmie, następujących elementów:

1. twierdzi, że zmiany klimatu stanowią decydujące wyzwanie naszych czasów; zmiany te wiążą się z oczywistymi skutkami dla środowiska naturalnego, zdrowia ludzkiego i ładu terytorialnego i podważają zdolność wszystkich krajów do osiągnięcia trwałego rozwoju;
2. z zadowoleniem przyjmuje publikację białej księgi Komisji Europejskiej zatytułowanej „Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania”; podkreśla, że zmiany klimatu stanowią wyzwanie mające silny wpływ terytorialny i wymagające skoordynowanego podejścia na szczeblu Unii Europejskiej, obejmującego poszczególne strategie polityczne UE i poszczególne poziomy działania: europejski, krajowy, regionalny i lokalny;
3. uważa, że skutki zmian klimatu różnią się w zależności od sektorów i regionów Europy, co wykazała analiza Komisji „Regiony 2020”¹⁵: zmiany klimatu są najsilniej odczuwane przez regiony położone na południu i na wschodzie Europy, a przede wszystkim przez wyspy i regiony przybrzeżne, regiony najbardziej

---

¹⁵ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/regions2020/pdf/regions2020_en.pdf, (listopad 2008 r.)

oddalone oraz obszary zagrożone brakiem wody, grożąc dalszym pogłębianiem się różnic między regionami, w tym nawet różnic między regionami położnymi w tym samym kraju;

4. ubolewa, że w obecnym okresie programowania (lata 2007–2013) państwa członkowskie przeznaczają jedynie 3 procent (9 mld euro) całkowitej kwoty na finansowanie środków związanych z wydajnością energetyczną i energią ze źródeł odnawialnych w ramach programów operacyjnych oraz że inwestycje w nowych państwach członkowskich są jeszcze niższe i wynoszą 2,4 procent;
5. uznaje pilną konieczność szybkiej reakcji na globalne ocieplenie klimatu zarówno poprzez podejmowanie wiążących środków prawnych mających na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz wprowadzanie planów dostosowania regionalnego i kroków proaktywnych na rzecz dostosowania (takich jak szeroko zakrojone inicjatywy na rzecz ponownego zalesiania) na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym, jak i w ramach współpracy transgranicznej, w celu ograniczenia szkodliwych skutków;
6. jest zdecydowanie przekonany o konieczności zachowania i umocnienia przez Unię Europejską roli lidera w międzynarodowej walce z globalnym ociepleniem klimatu i uważa, że ewentualne opóźnienia w działaniach zwiększają ryzyko wystąpienia negatywnych skutków ekologicznych, gospodarczych i społecznych, a także zwiększenia kosztów;
7. jest zdania, że przy pomocy inteligentnej polityki energetycznej aktywnie promującej odnawialne źródła energii, zdecentralizowaną dostawę energii i wydajność energetyczną na swoim obszarze regiony nie tylko mogą przyczynić się do walki ze skutkami zmian klimatycznych, ale również otwierać nowe możliwości i perspektywy gospodarcze swoim obywatelom;
8. zauważa, że sektorów o strategicznym znaczeniu dla regionów peryferyjnych, takich jak rolnictwo, nie należy nadmiernie obciążać w ramach działań podejmowanych z myślą o dostosowaniu do zmian klimatycznych, gdyż mogłoby to zagrozić trwałości społeczności wiejskich;
9. uważa, że jedynie poprzez ścisłą współpracę na wszystkich poziomach zarządzania (Unia Europejska, państwa członkowskie oraz władze lokalne i regionalne) oraz współpracę i stałą wymianę informacji z krajami sąsiadującymi Unii Europejskiej uda się zrealizować strategię przekształcenia społeczeństwa w społeczeństwo wykorzystujące technologie niskoemisyjne;
10. uznaje konieczność dokonania harmonizacji poszczególnych sektorów działania z jednej strony, w pełni angażując jednostki regionalne i lokalne na etapach projektowania, sporządzania i wdrażania krajowych strategii i planów działania na rzecz zwalczania zmian klimatycznych, a z drugiej strony uciekając się do strategicznego planowania terytorialnego, łączącego wszystkie aspekty związane ze zmianami klimatycznymi;

11. uznaje zatem konieczność zapewnienia z jednej strony integracji strategii opartej na środkach dostosowawczych w strategiach politycznych Unii Europejskiej, przy czym główny nacisk należy położyć na koordynację działań i środków w dziedzinie rolnictwa, polityki regionalnej i ochrony środowiska w UE, a z drugiej strony zagwarantowania, że strategie te będą spójne ze strategią adaptacyjną; podkreśla kluczową rolę odgrywaną przez władze regionalne i lokalne oraz znaczenie zastosowania podejścia „z dołu do góry”, które uwzględniałoby różnice naturalnych ekosystemów europejskich przy pełnym poszanowaniu zasady pomocniczości; przekonany jest, że władze lokalne są najwłaściwszym ogniwem, które będzie w stanie znaleźć odpowiedź polityczną na stawiane wymagania;
12. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę białej księgi dotyczącą wprowadzenia mechanizmu wymiany informacji; chciałby, aby mechanizm ten stał się operacyjny do 2011 r., podobnie jak dopracowanie wzorów instrumentów przewidywania; zwraca się do państw członkowskich oraz do władz regionalnych i lokalnych o promowanie i wymianę praktyk we wszystkich aspektach dotyczących polityki dostosowania do zmian klimatu, a w szczególności w zakresie środków na rzecz efektywności energetycznej, zarządzania odpadami i rozwoju niskoemisyjnej infrastruktury transportowej;
13. zaleca powołanie i finansowanie platformy monitorującej zmiany klimatyczne w celu wspierania jednostek regionalnych i lokalnych w zdobywaniu i wymianie wiedzy i dobrych praktyk lokalnych w dziedzinie klimatu;
14. uważa, że regiony najbardziej oddalone – ze względu na szczególną sytuację, o której mowa w art. 349 traktatu z Lizbony, i położenie geograficzne w strefie międzyzwrotnikowej – są wyjątkowo wrażliwe na skutki zmian klimatu, w związku z czym Komisja Europejska powinna zwracać na nie szczególną uwagę; wzywa zatem Komisję Europejską do przeprowadzenia badania wpływu i sporządzenia szczegółowego planu działania na rzecz regionów najbardziej oddalonych oraz do sprzyjania wymianie informacji i dobrych praktyk między władzami lokalnymi tych regionów i władzami krajów trzecich położonych w ich otoczeniu geograficznym;
15. uważa za konieczne wypracowanie strategii politycznych – szczególnie na poziomie regionalnym i lokalnym – uzależniających inwestycje publiczne i prywatne oraz niektóre działania administracyjne (np. wydawanie pozwoleń na budowę i opracowywanie planów urbanistycznych) od przeprowadzenia oceny wpływu na klimat, co pozwoliłoby na zachęcanie do inwestycji unijnych w infrastrukturę o wysokiej jakości ekologicznej; wzywa do bezwzględnie dokładności dla zagwarantowania, że ocena skutków zmian klimatycznych będzie częścią procesu zatwierdzania wniosków dotyczących projektów w dziedzinie wydajności energetycznej, gospodarki odpadami i budowy infrastruktury finansowanych ze środków europejskich;
16. zauważa, że regiony peryferyjne, a zwłaszcza regiony przybrzeżne, mogą dysponować poważnymi odnawialnymi źródłami energii, wnosząc tym samym wkład w proces dostosowywania się do zmian klimatycznych;

17. uważa, że z perspektywy mikroklimatu należy unikać dalszego prowadzenia zabudowy, która uniemożliwia spływanie wody na obszarach gęsto zaludnionych i w miastach;
18. wzywa Komisję do wykorzystania polityki spójności w celu promowania rozwoju odnawialnych źródeł energii, co doprowadzi do większej synergii między badaniami naukowymi i rozwojowymi a regionalną polityką rozwoju, a także do usunięcia wszelkich barier administracyjnych utrudniających wykorzystanie takich zasobów;
19. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji dotyczącą powołania zespołu kierującego ds. wpływu i adaptacji (IASG) i zgodnie z zasadą pomocniczości wzywa do pełnego i aktywnego zaangażowania władz regionalnych i lokalnych w działalność tego zespołu;
20. ponownie stwierdza, że środki na rzecz łagodzenia skutków zmian klimatu mogą stanowić okazję do wypracowania modelu trwałego wzrostu, który można następnie dostosować do innych krajów spoza UE oraz że przejście do gospodarki nie emitującej dwutlenku węgla może być znaczącym krokiem naprzód ku tworzeniu nowych miejsc pracy;
21. zwraca się do Komisji o zapisanie w kolejnych perspektywach finansowych odpowiednich środków umożliwiających realizację skutecznych strategii politycznych na rzecz dostosowania do zmian klimatu na wszystkich poziomach zarządzania; zaleca ponadto państwom członkowskim i regionom uwzględnienie możliwości wykorzystania mechanizmów udostępnianych przez fundusze strukturalne, aby opracować trwałe projekty znacznie bardziej długoterminowe; podkreśla istnienie Funduszu Solidarności Unii Europejskiej, którego celem jest stawianie czoła nagłym potrzebom i wyrażanie solidarności UE z regionami poszkodowanymi;
22. podkreśla, że cele związane z zapobieganiem zmianom klimatu i ochroną środowiska naturalnego należy zintegrować z celami polityki spójności UE w zakresie rekompensat i wzrostu, nie zastępując nimi jednak utrwalonych zadań polityki strukturalnej.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	25.1.2010
Wynik głosowania końcowego	+: 31 -: 8 0: 2
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	François Alfonsi, Luís Paulo Alves, Charalampos Angourakis, Jean-Paul Basset, Victor Boştinaru, Sophie Briard Auconie, Zuzana Brzobohatá, John Bufton, Alain Cadec, Salvatore Caronna, Ricardo Cortés Lastra, Tamás Deutsch, Rosa Estaràs Ferragut, Elie Hoarau, Seán Kelly, Evgeni Kirilov, Constanze Angela Krehl, Ramona Nicole Mănescu, Riikka Manner, Iosif Matula, Miroslav Mikolášik, Lambert van Nistelrooij, Franz Obermayr, Jan Olbrycht, Wojciech Michał Olejniczak, Markus Pieper, Georgios Stavrakakis, Nuno Teixeira, Michael Theurer, Viktor Uspaskich, Oldřich Vlasák, Kerstin Westphal, Hermann Winkler, Joachim Zeller
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Vasilica Viorica Dăncilă, Ivars Godmanis, Karin Kadenbach, Veronica Lope Fontagné, Elisabeth Schroedter, Richard Seeber, Sabine Verheyen, Iuliu Winkler

05.03.2010

OPINIA KOMISJI RYBOŁÓWSTWA

dla Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności

w sprawie białej księgi Komisji zatytułowanej „Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania”
(2009/2152 (INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Kriton Arsenis

WSKAZÓWKI

Komisja Rybołówstwa zwraca się do Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. z zadowoleniem przyjmuje nacisk położony w białej księdze na zwiększenie odporności wszystkich ekosystemów, co ma być głównym sposobem obrony wobec najbardziej skrajnych skutków zmian klimatu;
2. podkreśla, że gazy cieplarniane wytwarzane przez człowieka wywierają poważny wpływ na złożoną dynamikę środowiska morskiego oraz że negatywnie wpływają na ekosystemy morskie, które już teraz odczuwają skutki regulowanego w niewystarczającym stopniu zanieczyszczenia oraz nielegalnych, niezgłaszanych i nieuregulowanych połowów, wyższych temperatur, podnoszenia się poziomu mórz, zmian zasolenia, zakwaszenia oraz ewentualnych zmian prądów morskich, a także przestrzennego rozmieszczenia żywych organizmów morskich (ryb, mięczaków, skorupiaków itp.), jak również ich rozprzestrzeniania w słupie wody; przypomina ponadto, że naukowcy zapowiadają dalszy wzrost temperatury powietrza i średniego poziomu morza, oraz że najskuteczniejszym sposobem zwalczania zmian klimatu jest zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych;
3. podkreśla, że w ubiegłym wieku temperatura powietrza wzrosła o 0,6°C, a poziom mórz podniósł się o 0,17 m oraz że wzorce naukowe zastosowane w badaniach nad tymi zjawiskami przewidują, że wartości te będą nadal rosły w bieżącym wieku;

4. przypomina, że ewentualny wpływ zmian klimatu może mieć niszczycielski wpływ na niektóre najbardziej zamknięte morza europejskie, takie jak Morze Bałtyckie; przypomina, że niektóre badania naukowe przewidują, iż zasolenie wody zmniejszy się o 8-50%, a temperatura wód powierzchniowych wzrośnie o 2-4°C, co może spowodować wyginięcie dużej części morskiej fauny i flory, jeżeli przewidywania te okażą się prawdziwe;
5. podkreśla, że szybkie uszczuplenie niektórych europejskich zasobów rybnych spowodowane działalnością człowieka prowadzi do wyniszczenia ekologicznych i gospodarczych podstaw rybołówstwa i zwiększa podatność ekosystemów morskich na zmiany klimatu, zmniejszając tym samym ich zdolność adaptacyjną¹⁶; zauważa ponadto, że sektor rybołówstwa powinien dostosować się do zmian klimatu przy poszanowaniu gospodarczego, społecznego i środowiskowego wymiaru zrównoważonego rozwoju;
6. zauważa, że zmiany klimatu, ze względu na szybkie zanikanie raf koralowych oraz zmniejszanie się liczby organizmów budujących zewnętrzne szkielety wapienne i muszle, zmiany w cyklu reprodukcyjnym gatunków i równowadze płci oraz związane z tym zakwaszenie oceanu stanowią zagrożenie dla zasobów rybnych¹⁷ oraz zmniejszają zdolność oceanów do pochłaniania CO₂¹⁸, co z kolei zwiększa poziom zawartości CO₂ w atmosferze i przyspiesza zmiany klimatu¹⁹;
7. zauważa również, że zmiany poziomu morza będą miały wyjątkowo negatywne skutki dla ekosystemów morskich i międzyoptywowych, wywierając wpływ na obszary wysokiej produkcji podstawowej, reprodukcji, przyrostu i schronienia dla wielu gatunków, a w związku z tym na działalność rybacką, produkcję żywności pochodzenia morskiego, akwakulturę oraz różnorodność biologiczną w środowisku morskim; przypomina, że ekosystemy te są podatne również na zmiany zasolenia oraz temperatury wody, które pogłębiają dodatkowo zmiany klimatu;
8. podkreśla, że migracje różnych organizmów morskich (ryb, mięczaków, skorupiaków itp.) z jednego regionu biologiczno-geograficznego do drugiego mogą doprowadzić do wyginięcia niektórych gatunków rodzimych oraz do opanowania danego regionu przez gatunki obce; podkreśla, że zmiany te mogą mieć poważny wpływ na sektor rybołówstwa, który może mieć trudności z dostosowaniem się do nowej rzeczywistości biologicznej i gospodarczej;
9. zauważa, że zmiany klimatu mogą mieć poważny wpływ gospodarczy na europejskie rybołówstwo przemysłowe i działalność połowową na małą skalę; w związku z tym wzywa do rozważenia alternatywnych systemów zarządzania rybołówstwem i zmniejszenia zdolności niektórych segmentów floty europejskiej a celu wprowadzenia zrównoważonych metod rybołówstwa i akwakultury, dostosowanych do nowych warunków klimatycznych;

---

¹⁶ Zielona księga na temat reformy wspólnej polityki rybołówstwa (COM(2009)0163).

¹⁷ FAO, Dokument techniczny 530 (2009) „Climate change implications for fisheries and aquaculture”.

¹⁸ Zdolność oceanów do wchłaniania dwutlenku węgla spadła w latach 2000-2007 o 10%.

¹⁹ „Blue Carbon: The role of healthy oceans in binding carbon”, UNEP, FAO i IOC, 2009.

10. podkreśla, że wzrost poziomu morza może mieć szczególnie zgubne skutki dla portów rybackich i zakładów akwakultury, ponieważ infrastruktura ta znajduje się nad samym brzegiem morza; podkreśla też gospodarcze i społeczne znaczenie tej infrastruktury; dlatego też wzywa Komisję do jej szczególnego uwzględnienia w ramach środków dostosowawczych i analiz zagrożenia oraz do zwrócenia szczególnej uwagi na koszty gospodarcze, jakie spowoduje brak przystosowania tego typu infrastruktury do zmian klimatu;
11. zauważa, że przybrzeżna działalność połowowa na małą skalę, zwłaszcza rybołówstwo tradycyjne, może znacząco przyczynić się do zwiększenia zdolności adaptacyjnej społeczności nadmorskich, zdolności dostosowania się do zmian klimatu i bezpieczeństwa żywnościowego, pod warunkiem stosowania zrównoważonych metod rybołówstwa; podkreśla, że należy wspierać inwestycje wszelkiego rodzaju flot w bardziej przyjazny dla środowiska sprzęt; podkreśla również znaczenie rybołówstwa dla zachowania spójności społecznej i kulturowej społeczności nadmorskich;
12. ubolewa, że nadal rzadko mamy do czynienia z dobrze przemyślanym i poprawnie funkcjonującym zintegrowanym zarządzaniem strefą przybrzeżną, w które zaangażowane są organy wszystkich odnośnych szczebli zarządzania²⁰; zdecydowanie zachęca Komisję do zadbania o aktualizację, wzmocnienie i wdrożenie zaleceń dotyczących zintegrowanego zarządzania strefą przybrzeżną²¹ w szerszym kontekście zintegrowanej polityki morskiej, łącząc wszystkie strategie polityczne dotyczące sektorów mających związek z morzami i oceanami; podkreśla ponadto potrzebę ścisłego zaangażowania sektora rybołówstwa, owoców morza i akwakultury w ramach tego zintegrowanego zarządzania, biorąc pod uwagę znaczenie, jakie tego typu działalność ma dla obszarów nadmorskich;
13. zdecydowanie wzywa Komisję do zagwarantowania opracowania i wdrożenia strategii morskich opartych na ekosystemowym podejściu w odniesieniu do działalności ludzkiej, aby osiągnąć dobry stan środowiska morskiego w rozumieniu dyrektywy 2008/56/WE;
14. w związku z tym wzywa Komisję do zbadania i oceny zjawiska zielonych alg i jego wpływu na sektor rybołówstwa; zwraca się również o zbadanie wpływu zjawiska zmiany prądów morskich, spowodowanego ociepleniem klimatu, na przemieszczanie się niektórych gatunków morskich;
15. wzywa Komisję do naukowego zbadania zasobów rybnych mórz północnych, do propagowania zrównoważonego zarządzania łowiskami w tej strefie zgodnie z zasadą ostrożności i opowiedzenia się za moratorium w sprawie wszelkich nowych łowisk na Morzu Arktycznym w oczekiwaniu na odpowiednie przepisy w ramach regionalnych organizacji rybołówstwa;

---

²⁰ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady – Sprawozdanie dla Parlamentu Europejskiego i Rady: Ocena zintegrowanego zarządzania strefą przybrzeżną (ZZSP) w Europie (COM(2007)0308).

²¹ Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2002 r. w sprawie wdrożenia zintegrowanego zarządzania strefą przybrzeżną w Europie, Dz.U. L 148 z 6.6.2002, s. 24.

16. podkreśla, że rozwiązanie poważnych problemów związanych ze zmianami klimatu, z jakimi borykamy się obecnie, powinno opierać się przede wszystkim na zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych, ochronie i rozszerzeniu ekosystemów naturalnych, które są najważniejszymi pochłaniaczami dwutlenku węgla, oraz że zdolność adaptacyjna ekosystemów morskich i lądowych zależy zarówno od ochrony różnorodności biologicznej, jak i od utrzymania odpowiednich populacji i ich siedlisk;
17. wzywa Komisję do zagwarantowania, że odpowiednie środki finansowe zostaną przeznaczone na ochronę ekosystemów i wyrównanie strat w dochodach rybaków, spowodowanych zmianami klimatu;
18. uważa, że należy zapewnić odpowiednie finansowanie badań, które dostarczą informacji potrzebnych do podejmowania decyzji politycznych w dziedzinie zmian klimatu, rybołówstwa i akwakultury; podkreśla, że badania i związane z nimi środki powinny być z zasady wielodyscyplinarne, aby uwzględnić sumę wpływów na rybołówstwo i akwakulturę, w tym zanieczyszczenie wybrzeży i otwartego morza, ścieki przemysłowe i rolnicze, zmiany biegu rzek, pogłębianie dna morskiego, działalność portów, transport morski i turystykę w kontekście zintegrowanego podejścia ekosystemowego;
19. zaleca Komisji, aby włączyła środki adaptacyjne oparte na odporności ekosystemów do stanowiska Unii Europejskiej w ramach międzynarodowych negocjacji w sprawie rybołówstwa i środowiska morskiego, a w szczególności w ramach partnerskich umów w sprawie połowów i regionalnych organizacji rybołówstwa;
20. wzywa Komisję do aktywnego udziału w tworzeniu funduszu „niebieskiego dwutlenku węgla” w kontekście UNFCCC; podkreśla, że taki fundusz powinien zbadać mechanizmy finansowe i koordynacyjne w celu ochrony ekosystemów nadmorskich i morskich oraz zarządzania nimi, a także w celu pochłaniania dwutlenku węgla przez oceany, w ramach światowej strategii na rzecz planowania dotyczącego obszarów morskich;
21. podkreśla, że zdolność adaptacyjna sektora rybołówstwa do zmian produktywności i rozwoju łowisk związana jest z następującymi czynnikami:
  - dostosowaniem zdolności połowowej do produktywności zasobów w fazie najniższej produktywności,
    - istnieniem alternatywnych zasobów rybackich,
  - inwestycjami w elastyczne technologie, takie jak statki „wielozadaniowe” lub elastyczne łańcuchy przetwórstwa,
    - istnieniem działalności alternatywnej w stosunku do rybołówstwa w okresach niskiej produktywności²².

---

²² FAO (2007): Adaptation to climate change in agriculture, forestry and fisheries: Perspective, framework and priorities.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	23.2.2010
Wynik głosowania końcowego	+: 15 -: 0 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Josefa Andrés Barea, Kriton Arsenis, Alain Cadec, João Ferreira, Carmen Fraga Estévez, Carl Haglund, Isabella Lövin, Guido Milana, Maria do Céu Patrão Neves, Crescenzo Rivellini, Ulrike Rodust, Struan Stevenson, Jarosław Leszek Wałęsa
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Ole Christensen, Ioannis A. Tsoukalas

9.3.2010

OPINIA KOMISJI PRAWNEJ

dla Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności

w sprawie białej księgi Komisji na temat adaptacji do zmian klimatu: europejskie ramy działania
(2009/2152 (INI))

Sprawozdawczyni: Eva Lichtenberger

WSKAZÓWKI

Komisja Prawna zwraca się do Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- A. mając na uwadze, że adaptacja do zmian klimatu może mieć konsekwencje dla wszystkich obszarów polityki UE, stwarzając zapotrzebowanie na wiarygodne dane co do zakresu i zasięgu niezbędnych modyfikacji,
- B. mając na uwadze, że obowiązujące prawodawstwo europejskie bezpośrednio dotyczące kwestii ochrony środowiska powinno zapewniać spójne podstawy służące zwiększeniu zdolności UE do radzenia sobie ze skutkami zmian klimatu,
- C. mając na uwadze, że działania podjęte na szczeblu europejskim powinny określać i spełniać najwyższe standardy pod względem ochrony środowiska, zarówno w krótkiej jak i długiej perspektywie (obejmując adaptację do zmian klimatu),
- D. mając na uwadze, że globalny charakter zmian klimatu oraz ich skutki społeczno-gospodarcze powinny zmusić Unię Europejską do wspierania tych krajów, które są najbardziej podatne i najsłabiej rozwinięte,
- E. mając na uwadze, że dotychczasowe sukcesy niektórych państw członkowskich w redukcji emisji gazów cieplarnianych powinny być uwzględnione przy ustalaniu zobowiązań na kolejne okresy,

1. podkreśla zapotrzebowanie na łatwo dostępne i zrozumiałe wiarygodne dane dotyczące zmian klimatu, jego skutków i ewentualnych środków adaptacji; popiera wnioski Komisji w sprawie ułatwienia wymiany informacji i wyników badań za pomocą odpowiedniego mechanizmu IT i bazy danych;
2. podkreśla, że obecny dorobek prawny z dziedziny ochrony środowiska (taki jak dyrektywa ptasia²³, dyrektywa siedliskowa²⁴, ramowa dyrektywa wodna²⁵ i dyrektywa powodziowa²⁶) musi zostać w pełni i w sposób spójny wdrożony w całej UE; z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji szybkiego opracowania wytycznych w celu uwzględnienia potrzeb adaptacyjnych podczas wdrażania tego dorobku; zwraca się do Komisji o pełne wykorzystanie nowych uprawnień, jakie daje jej Traktat z Lizbony na mocy art. 260 w celu wypełniania roli strażniczki traktatów;
3. uważa, że odpowiedzialność za nieszkodliwe dla środowiska inwestycje powinna być jednakowo podzielona między wszystkie państwa członkowskie i zainteresowane strony; wzywa Komisję, aby rozważyła przedstawienie odpowiednich wniosków dotyczących włączenia adaptacji do zmian klimatu do dyrektywy dotyczącej oceny oddziaływania na środowisko²⁷ i dyrektywy w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko²⁸; sugeruje, aby kontrola oddziaływania na klimat stała się jak najszybciej częścią finansowanych przez UE projektów infrastrukturalnych;
4. uważa za konieczne, aby wobec względnego niepowodzenia kopenhaskiego szczytu w sprawie zmian klimatu nasilić starania na rzecz zapewnienia niezbędnego wsparcia dla krajów rozwijających się w ich wysiłkach adaptacyjnych, wykraczającego poza oficjalną pomoc rozwojową (ODA) i docelowy wskaźnik 0,7%;
5. podkreśla, że przychody pochodzące z aukcji uprawnień w ramach europejskiego systemu handlu emisjami gazów cieplarnianych (EU ETS), w tym z aukcji dla lotnictwa i transportu morskiego, powinny być przeznaczane na wspomaganie państw członkowskich w adaptacji do zmian klimatycznych, zgodnie z zasadą solidarności;
6. uważa, że priorytetem w ramach obecnego siódmego programu ramowego oraz przyszłych programów badawczych powinno być podejmowanie wysiłków

---

²³ Dyrektywa Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, Dz.U. L 103 z 25.4.1979, s. 1.

²⁴ Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, Dz.U. L 206, 22.7.1992, s. 7.

²⁵ Dyrektywa 2000/60/WE ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1.

²⁶ Dyrektywa 2007/60/WE w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, Dz.U. L 288 z 6.11.2007, s. 27.

²⁷ Dyrektywa Rady 85/337/EWG w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne, Dz.U. L 175 z 5.7.1985, s. 40, zmieniona dyrektywą 97/11/WE i 2003/35/WE.

²⁸ Dyrektywa 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.U. L 197 z 21.7.2001) s. 30.

badawczych i finansowanie rozwoju technologii w krajach narażonych na wysokie koszty wdrażania polityki adaptacyjnej;

7. podkreśla konieczność zapewnienia wystarczającej ochrony uboższym społecznościom oraz grupom społecznym w związku z wysokimi kosztami wysiłków adaptacyjnych;
8. podkreśla, że inwestowanie w gospodarkę niskoemisyjną oraz promowanie efektywności energetycznej i produkcji ekologicznej nie może prowadzić do pogłębiania różnic w rozwoju poszczególnych państw członkowskich.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	8.3.2010
Wynik głosowania końcowego	+: 19 -: 0 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Luigi Berlinguer, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Marielle Gallo, Klaus-Heiner Lehne, Antonio Masip Hidalgo, Jiří Maštálka, Alajos Mészáros, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Alexandra Thein, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Sergio Gaetano Cofferati, Kurt Lechner, Eva Lichtenberger, Toine Manders, József Szájer

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	16.3.2010						
Wynik głosowania końcowego	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">49</td> </tr> <tr> <td>–:</td> <td style="text-align: right;">3</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">2</td> </tr> </table>	+:	49	–:	3	0:	2
+:	49						
–:	3						
0:	2						
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Elena Oana Antonescu, Kriton Arsenis, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Sergio Berlato, Nessa Childers, Chris Davies, Esther de Lange, Anne Delvaux, Bas Eickhout, Edite Estrela, Jill Evans, Karl-Heinz Florenz, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Julie Girling, Nick Griffin, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Karin Kadenbach, Christa Kläß, Jo Leinen, Corinne Lepage, Peter Liese, Kartika Tamara Liotard, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Antonia Parvanova, Andres Perello Rodriguez, Pavel Poc, Vittorio Prodi, Anna Rosbach, Daciana Octavia Sârbu, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Bogusław Sonik, Anja Weisgerber, Åsa Westlund, Glenis Willmott, Sabine Wils, Marina Yannakoudakis						
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	João Ferreira, Christofer Fjellner, Matthias Groote, Judith A. Merkies, Michail Tremopoulos, Giommaria Uggias, Anna Záborská						
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Dieter-Lebrecht Koch, Markus Pieper						